

MUSTAFA İLHAN

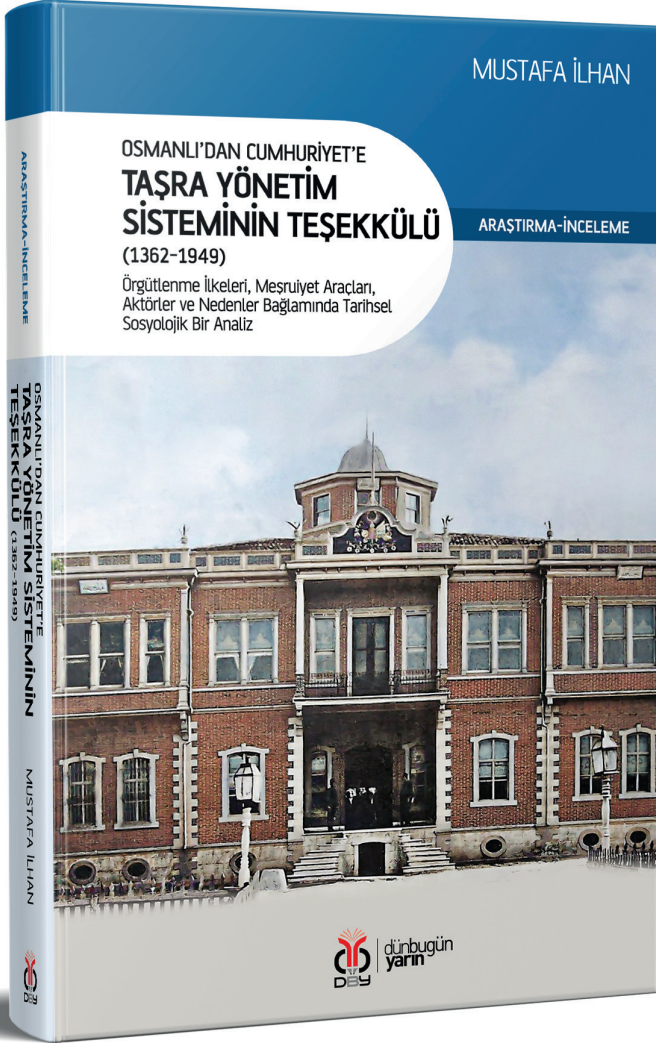
OSMANLI'DAN CUMHURİYET'E
**TAŞRA YÖNETİM
SİSTEMİNİN TEŞEKKÜLÜ**
(1362-1949)

ARAŞTIRMA-İNCELEME

Örgütlenme İlkeleri, Mesruiyet Araçları,
Aktörler ve Nedenler Bağlamında Tarihsel
Sosyolojik Bir Analiz

dünbugün
yarın

Bu PDF dokümanı, kitabın bir kısmını içermektedir.
DBY okurları için özel olarak oluşturulmuştur.

“dün”den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

“dün”den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

© 2022, DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI™

Tüm hakları saklıdır. Kaynak gösterilerek tanıtım amacıyla ve araştırma için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir şekilde kopya edilemez, elektronik ve mekanik yolla çoğaltılıp, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

DBY: 279

Araştırma-İnceleme: 33

ISBN 978-625-8371-87-1

Sertifika No: 52315

1. Baskı: İstanbul, 2022

Yazar:

Mustafa İlhan

Yayın Yönetmeni:

İrfan Güngörür

Kapak/Mizanpaj:

DBY Ajans

Baskı/Cilt:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Tic. A.Ş.

(Sertifika No: 46519)

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI / Library Cataloging-in-Publication Data (CIP)

Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Taşra Yönetim Sisteminin Teşekkülü (1362-1949)

/ Mustafa İlhan (Dr.)

İstanbul: DBY Yayınları, 2022.

408 s.; 13,5 x 21,0 cm (DBY Yayınları ; No. 279)

ISBN 978-625-8371-87-1

1- Tarih 2- Yönetim 3- Mülki İdare Sistemi

Bu kitap, Haziran 2022'de Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim, Kamu Yönetimi Bilim Dalı'nda Prof. Dr. Nafiz Tok danışmanlığında tamamlanan "Türkiye'de Mülki İdare Sisteminin Oluşumunun Politika Transferi Perspektifinden Analizi" başlıklı doktora tezi temel alınarak yazılmıştır.

DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI

Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4

Cağaloğlu, Eminönü - Fatih / İstanbul

www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr

Tel.: +90 212 526 98 06

İçindekiler

Önsöz.....	11
Giriş	17

BİRİNCİ BÖLÜM

Osmanlı Taşra Yönetim Teşkilatının Kuruluşu: Taşra Yönetim İlkelerinin Teşekkülü ve Yerel Güçler

1.1. Taşra Yönetimi ve Mülki İdare Kavramlarının Tarihselliği ...	35
1.2. Özgünlük ve Sentez Bağlamında Osmanlı Taşra Yönetim Düşüncesi, Siyaseti ve İlkelerinin Doğuşu	38
1.3. Kuruluş Döneminde Taşrada Yönetimsel Birimler ve Taşra Yönetici Sınıfının Kökeni.....	61
1.4. Taşra Yönetiminde Meşveretin Kökeni ve İlk Uygulama Biçimleri.....	85
1.5. Taşrada Yönetimin Yerel Ortakları: Tımarlı Sipahiler, Osmanlı Köylüsü, Mültezimler, Ayan ve Eşraf, Lonca Teşkilatı, Eşkıyalar.....	89
1.6. Kuruluş Döneminde Taşrada Merkezîyetçi ve Ademimerkezîyetçi Unsurlar: Memalik-i Mahrusa.....	100
1.7. Temel İlkeler, Meşruyet Biçimi ve Yerel Güçler Bakımından Kuruluş Dönemi Taşra Yönetiminin Değerlendirilmesi.....	121

İKİNCİ BÖLÜM

Osmanlı Devleti'nde Erken Modern Dönemde Taşra Yönetim Sisteminin Köklü Dönüşümü ve Bu Dönüşümle Birlikte Oluşan Taşra Yönetim İlkeleri

- 2.1. Taşra İdaresinin Dönüşümünü İnceleyen Çalışmalarda Gerileme Paradigmasının Hakimiyeti, Çözülüşü ve Süreç Odaklı Yeni Yaklaşımlar 128
- 2.2. Erken Modern Dönemin Mülki İdare Sistemi Açısından Önemi..... 150
- 2.3. Erken Modern Dönemde Osmanlı Taşra İdaresinin Dönüşümüne Yol Açan Gelişmeler 155
- 2.4. Taşra İdaresinde Dönüşümün Erken Modern Aktörleri: Politika Girişimcisi Olarak Nasihatnameciler ve Mutlakiyetçiliğin Sorgulanması 172
- 2.5. Geç 16. Yüzyıl Sonrasında Taşra Yönetiminin Geçirdiği Dönüşüm 184
  - 2.5.1. Değişen Meşruyet Araçları Doğultusunda Eyaletlerin Özerkleşmesi..... 185
  - 2.5.2. Para Ekonomisine Geçiş ve Statü Grupları Arasında Yeni İlişki Ağlarının Ortaya Çıkması..... 190
  - 2.5.3. Yerel Elitlerin Vekaleten Yönetiminin Yaygınlaşması197
  - 2.5.4. Taşra İdaresinde Oligarşinin Teşekkülü: Ayanlığın Geçirdiği Dönüşüm ve Yerel Meclisler 199
  - 2.5.5. Ademimerkeziyetçilik Sürecinde Ulema Hukuku, Kaza İdaresi ve Yerel İdarede 'Kadı'nın Fonksiyonu. 205
  - 2.5.6. Taşrada Yönetici Sınıfta Değişim: Yerleşik Monarşi, Kapı Halkları ve İltizam Arasındaki İlişki 208
- 2.6. Taşra İdaresinde Modernleşme Dönemine Geçişte Erken Modern Dönem Mirası: Yeni Aktörler, Yeni İlkeler ve Yeni Meşruyet Araçları..... 212

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Reformların Aktörleri, Nedenleri, Kaynağı ve Değişen Taşra Yönetim İlkeleri Bağlamında Modern Mülki İdare Sisteminin Teşekkülü

- 3.1. Modern Reformları Hazırlayacak Düşünce Yapısının ve Kamusal Aktörlerin Ortaya Çıkışı: Taşrada Güç ve Sermayenin Ayrılma/ma/sı..... 228
- 3.2. Erken 19. Yüzyılda Taşrada İdari Dönüşümü Etkileyen Ekonomik Gelişmeler ve Devlet Dışı Aktörler: Kapitalizm, Sömürgeleşme, Ayrılkçı Hareketler ve Reformlar 258
- 3.3. Tanzimat Döneminde Mütereddin Merkezileşme, Taşra Elitlerinin Katılımı ve Hiyerarşik Örgütlenme..... 267
- 3.4. 1864 Tarihli Vilayet Nizamnameleri: İktisadi, Toplumsal, Siyasi Sebepler ve Aktörler 294
- 3.5. İmparatorluk Çökerken Temel Taşra Yönetim İlkelerinin ve Meşruiyetin Bulanıklaşması..... 317
- 3.6. Merkeziyetçiliğe Tepki ve 1921 Teşkilat-ı Esasiye Kanunu.. 326
- 3.7. 1924 Teşkilat-ı Esasiye Kanunu İle Mülki İdare Sisteminde Merkeziyetçiliğe Dönüşün Sebepleri ve Tezahürleri..... 330
- 3.8. Katı Merkeziyetçiliğin İnşası: 1929 Tarihli ve 1426 Sayılı Vilayet İdaresi Kanunu Hazırlık Süreci ve Sonrası..... 335
- 3.9. Mülki İdare Sisteminin Teşekkülünde Son Halka: 1949 tarihli ve 5442 Sayılı İl İdaresi Kanunu..... 338

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Mülki İdare Sisteminin Teşekkülünde Aktörlerin, Nedenlerin, Transfer Edilen Politikaların Konusu, Kaynağı ve Derecesinin Analizi

- 4.1. Aktörleri Yeni Politikalar Benimsemeye İten Sebepler 341
- 4.2. Kamusal ve Devlet Dışı Aktörler..... 351
- 4.3. Transfer Edilen Politikaların Konusu..... 360

4.4. Transfer Edilen Yeni Politikaların Kaynakları.....	361
4.5. Kopyalama'dan Esinlenme'ye Mülki İdare Sistemi'nin Teşekkülünde Gerçekleşen Transferlerin Derecesinin Analizi	363
Sonsöz.....	369
Kaynakça	381

Önsöz

Elinizdeki kitabı doktora tezimi temel alarak yazdım. Bununla birlikte bu kitabın hikayesi doktora eğitimimden çok daha önce başladı. Mülkiye sıralarında eğitim gören genç bir öğrenciyken her şeyin asıl nedenini ve temel ilkesini anlama tutkum en çok taşra yönetim sistemimizi öğrenirken depreşmişti. Bunda en büyük pay başta Türk İdare Tarihi kürsüsü başkanı İlber Ortaylı hocamız olmak üzere Ruşen Keleş ve Can Hamamcı hocalarımızdan Yerel Yönetimler ve Taner Timur hocamızdan Osmanlı Modernleşmesi üzerine aldığım dersler oldu. Anadolu'nun ücra ve küçük ilçelerinde kaymakam olarak çalışmaya başlayınca muhatap olduğum bütün aktörlerin, kullandığım yetkilerin ve sorumluluklarımın hangi tarihsel sürecin ürünü olduklarına olan merakım daha da arttı. Bu alandaki meraklı okumalarımı yüksek lisans ve doktora eğitimleri ile akademik disiplin içinde devam ettirdim. Fırsat buldukça çeşitli kamu yönetimi ve uluslararası Osmanlı araştırmaları kongrelerine katılıp tebliğler sunarak bu konuda güncel akademik araştırmaları takip ettim. Yine bu alanda makaleler neşrederek araştırmalarımı derinleştirdim. Çeşitli üniversitelerde misafir öğretim görevlisi olarak kamu yönetimi bölümlerine Türk Yönetim Tarihi dersi verdim.

Bütün bu süreçte, bugün adına mülki idare sistemi dediğimiz Osmanlı/Türk taşra yönetim sisteminin teşekkülüne odaklandım. Kaynaklara ulaştıkça gördüm ki literatürde Osmanlı yönetim yapısını anlatan, Tanzimat ya da Batılılaşma olarak adlandırılan dönemi

inceleyen, erken Cumhuriyet döneminde ve özellikle 1980'ler sonrasında yönetim yapısında yaşanan değişimi ve reformları ele alan çokça eser vardı. Ancak Türk yönetim tarihiyle ilgilenen az sayıda uzmanın yakındığı gibi bu eserler içinde gerçekten çok azı taşra yönetim sisteminin kuruluşu ve dönüşümüne odaklanmıştı. Taşra yönetimini inceleyen az sayıdaki eser ise kahir ekseriyetle ya sistemin unsurlarını ve işleyişini ele alıp ilgilendikleri dönemin taşra teşkilatının bir fotoğrafını çekiyor ya da dönemler arasında teşkilat yapısı ne gibi değişiklikler geçirdi sorusuna yanıt vermeye çalışıyordu. Mülki idare amirlerinin görev, yetki ve sorumluluklarında gerçekleşen değişimi ele alan, taşra kurumlarının dönüşümü açısından 19. yüzyıl reformlarının önemini vurgulayan araştırmalar da vardı. Hatta bu eserlerden bazıları oldukça doyurucu, ayrıntılı, uzun soluklu çalışmalara dayanan güçlü eserlerdi. Ancak yukarıda ifade ettiğim gibi ben daima; neden bizi sonuçta böyle bir sistemi inşa etmeye götüren reformları yaptık, idari düzenlemelerin ardında yatan çok boyutlu nedenler nelerdi, aktörler kimlerdi, meşruiyet araçları ve örgütlenme ilkeleri nasıl işledi gibi sorulara yanıt bulmaya çalışıyor ve sistemin ardında yatan ideolojiyi anlamaya çalışıyordum. Bu sorulara tatmin edici yanıtlar alamayıp bir yana, çalışmaların önemli bir kısmı bu sorulara dönük araştırmalar yapmadığı halde taşra yönetim sisteminin kaynağı ve sebepleri konusunda kesin, yalın ve çoğunlukla da birbirinin tekrarı yargılar içeriyordu. Mülki idare sisteminin 1864 vilayet nizamnamesine dayandığı, bu nizamname ile vilayet/il sistemine geçildiği, sistemin dış baskılar sonucunda şekillendiği, devrim sonrası Fransa modelinden kopyalandığı/aktarıldığı/iktibas edildiği tespitleri, bu konuya münhasır araştırmalara dayanmadan sık sık tekrar ediliyordu. Elbette farklı görüşler de vardı. Bunlardan bazıları taşra yönetim sisteminin tamamen kendi tarihsel çizgisinde ilerlediği ve tekemmül ettiği, bazıları ise biraz içsel biraz dışsal saiklerle bu düzenlemelerin hayata geçirildiğini ifade ediyordu. Ancak bu görüşler de çoğunlukla bu alanda kapsamlı bir araştırmaya dayanmadan ve kaynak gösterilmeden dile getiriliyordu. O bakımdan literatürü domine eden görüşten farksızlardı.

İşin daha da tuhaf yanı çeşitli yönlerden taşra yönetimiyle ilgilenen birçok araştırma anılan yaygın söylemi ortaya koyarken kaynak göstermeye lüzum dahi görmüyordu. Kaynak gösteren çalışmaların atıfları ise, yine başka bir kaynaktan alınmış tespitlere dayanıyordu. Çoğunlukla asıl ve nihai kaynak 19. yüzyılda yazılmış bazı yabancı diplomatların anıları ya da 20. yüzyılın ikinci yarısında görmeye başladığımız Osmanlı modernleşmesi çalışmalarıydı. Çok sayıda olmasa da ilk kapsamlı çalışmalar olması nedeniyle modernleşme çalışmalarının taşra yönetim araştırmalarını domine ettiği anlaşılıyordu. Ayrıca bu modernleşme çalışmalarının çerçevesi, İkinci Dünya Savaşı ertesinde kamu yönetimi incelemelerine yön veren üçüncü dünya ülkelerinin idarelerini restore ederek Batılı yönetim modellerine benzetme vizyonuyla da örtüyordu. Dolayısıyla Osmanlı taşra idari dönüşümüne ilişkin tespitlerin aslında daha genel ve üst bir anlatının fonksiyonu olarak ele alındığı ortaya çıkıyordu. Bu anlatı modernleşme kuramlarından, şarkiyatçı görüşlerden ve kısmen de dünya sistemi kuramından beslenen gerileme paradigmasıydı.

Gerileme paradigması bütün Osmanlı kurumlarını olduğu gibi taşra idaresini de; fetihlerin durması, yozlaşma, bozulma, çürüme, çöküş, Avrupa'nın nüfuzu altına girme ve dışardan müdahalelerle tepeden inmece reformlar bağlamında ele alıyordu. Ancak literatüre hakim olduğu dönem itibariyle "sağlam" dayanakları olan bu paradigmanın argümanları son dönemde Osmanlı tarihyazımı ve özellikle erken modern döneme ilişkin çalışmalarda artık sorgulanmaya başlamıştı. Özellikle son 20 yılda yapılan çok sayıda çalışma Osmanlı kurumlarının modernleşmesini uyum, siyasal ve ekonomik çıkar grupları arasındaki mücadele, süreklilik, entegrasyon, meşruiyet araçlarının değişmesi vb. gibi farklı perspektiflerle yorumluyor ve gerilemeci tezin görmezden geldiği 17-18. yüzyıllara eğiliyordu. Öte taraftan Osmanlı/Türk taşra yönetim sisteminin inceleyen akademik yazın, bu yeni çalışmaların bulgularından haberdar değil gibi çoğunlukla taşra yönetim reformlarını, gerileme paradigmasının çizdiği sınırlar içinde ele almaya ve yukarıda ifade ettiğim diskuru kolaylıkla tekrar etmeye devam ediyordu. Oysa taşra yönetim sisteminin

teşekkülüne ve kökenine ilişkin tespitler, bu kökeni ortaya çıkarmaya dönük kapsamlı bir araştırma sonucunda yapılmalıydı. Taşra idari reformlarının kaynağına ilişkin bir araştırma yapılmayışının en önemli sebeplerinden birinin bu araştırmayı yapmaya imkan veren bir yöntem eksikliğinden kaynaklandığı anlaşılıyordu. O nedenle uzun süre sadece bu araştırmayı sosyal bilimlerin genel prensiplerine uygun yapmamı sağlayacak bir metot arayışı içinde oldum. Nihayet bu metodu karşılaştırmalı kamu yönetimine 1996 yılında kazandırılmış politika transferi kavramında buldum.

Politika transferi kavramı öncelikli olarak ülkelerin yeni benimsediği politikalarda başka ülkelere alınan politikaların etkisinin araştırılmasına odaklanıyordu. Madem ki tartışmalar mülki idare sistemini inşa eden reformların dış baskılar sonucunda Fransa'dan iktibas edildiği söylemi etrafında yoğunlaşıyordu, o halde bu reformların politika transferi kavramının sorularıyla analiz edilmesi en uygun yöntem olacaktı. Politika transferi literatürünü araştırdıkça, bu kavramın sadece dış etkiler boyutuyla değil, reformların ardında yatan bütün faktörleri de etraflıca ortaya koyabilecek isabetli sorular içerdiğini fark ettim. Yeni benimsenen politikaların nedenlerini, reformları hazırlayan aktörleri, eğer transfer edilen politika var ise hangi konular itibarıyla bu transferin yapıldığını, reformlara girilmesinde gönüllülük-zorunluluk ilişkisini, ülkenin kendi geçmiş uygulamalarından ve yerel yönetimlerinden devşirdiği politikaları ortaya koymak bu analiz yöntemiyle mümkün olabilecekti. Bu kavramın en güçlü yanı reformların hazırlığında içsel karar süreçlerine yönelmesi sayesinde düzenlemelerin ardında yatan yönetim ilkelerini anlamayı sağlamasıydı. Mülki idare sisteminin kökenini ve üstünde yükseldiği örgütlenme ilkelerini yıllardır anlamaya çalışan biri için herhalde en uygun zemin ortaya çıkmıştı.

Böyle bir çalışmanın benim boyumu aştığının farkındaydım, ancak literatüre yeni girmiş politika transferi kavramının verdiği bilet sayesinde bu yola çıkma cesareti buldum. Her ne kadar daha önce bu perspektiften bir araştırma yapılmamış olması yükümü ağırlaştırırsa da bu çalışmanın en azından bu alanda çalışanlara farklı

perspektiflerden iz sürme konusunda bir katkısı olması düşüncesini de artırmıştı. O bakımdan bu kitap okunduğunda, tespitlerimin ve cevaplarımın doğruluğundan ziyade sorularımın ve yol haritamın doğruluğunun kabul görmesi beni mutlu edecektir. Bu nedenle politika transferi kavramının çizdiği çerçeveden yola çıkarak doktora tezimi hazırladım. Tezde genişçe yer verdiğim kavramsal ve kuramsal açıklamaları bu kitapta kısa tuttum. Bununla birlikte bu kitapta ele aldığım konuları birçok son dönem çalışmadan elde ettiğim veriler doğrultusunda daha açık bir şekilde temellendirmeye ve daha sağlam bir zemine oturtmaya çalıştım.

Burada, kapak fotoğrafına ilişkin de bir açıklama yapmak yerinde olacaktır. Kapakta gördüğünüz yapı Bursa'nın Yenişehir Kazası'nın hükümet konağı olup fotoğraf 1906 yılına aittir (Hüdavendigar Vilayeti Salnamesi, 1325 (1906-1907) Senesi, Defa:34, Sayfa: 357, Bursa Vilayet Matbaası). Osmanlı/Türk taşra yönetim sisteminin ortaya çıkışı, dönüşümü ve tekemmül edişini ele alan bu kitap için bu yapının seçilmesinin birkaç sebebi vardır. Evvela Yenişehir, Osmanlı Beyliği'nin 1301 yılında yöreyi fethettiği zaman kendi kurduğu, Bursa'yı fethine kadar idare merkezi olarak kullandığı ve teşkilatlandığı ilk yerleşim yeridir. İkinci olarak Yenişehir hükümet konağı 1880'li yıllarda modern anlamda inşa edilen ilk hükümet konaklarından biridir ve hala ayaktadır. Üçüncü ve öznel bir sebep ise bu kitabın yazarının bu hükümet binasında kaymakam olarak görev yapmış olmasıdır.

Çalışmanın bir tez ve sonrasında kitap haline gelmesi birçok kişiden aldığım destek sayesinde. Öncelikle tez danışmanım Nafiz Tok ve tez izleme komite üyesi Aysun Öcal hocalarıma bütün tez sürecinde gösterdikleri sabır ve rehberlik nedeniyle teşekkür ediyorum. M. İnanç Özekmekçi hocamın tezin akademik gücüne, titizliğine yaptığı vurgu ve kitaplaştırılmasına dönük teşviki benim için çok kıymetliydi. İçerik ve yazım yönünden tezimi inceleyerek fikirlerinden istifade ettiğim Habib Aydın hocama ve kıymetli dostum Serhat Aktekin'e müteşekkirim.

Annem ve babam çalışmaya harcadığım fazla efordan haberdar oldukça beni sık sık abartmamam gerektiği konusunda uyardılar. Bu

ikazlarıyla araştırmam dışında bir hayatım olduğunu unutmadan bir çalışma yürütmemi sağladıkları için kendilerine teşekkür ederim. İkizlerimiz Fatih ve Yağmur tezi yazmaya başladığım yıl doğdular. Çalışmam da onlarla birlikte büyüdü. Kimi zaman gelip benimle birlikte kitapları karıştırdılar, kimi zaman ben bilgisayar başında yazarken onlar da yanımda resim yaptılar. Farkında olmadan bana verdikleri büyük destek nedeniyle kızım ve küçük oğluma çok teşekkür ediyorum. Onlar yerine bu çalışmaya ayırdığım vakitten dolayı umarım ilerde beni affederler. Büyük oğlum Taha ise bir çocuktan beklenmeyecek bir olgunlukla bu süreçte yanımda durdu. Sık sık çalışmamın seyriyle ilgili sorular sordu, bazen kaynakları tasnif etmemde bana yardımcı oldu. Çalışmam nihayete erince en az benim kadar sevindi. Kendisine hem minnet hem bir çocukluk borçluyum. Burada en büyük teşekkürü elbette sevgili eşim hak ediyor. Üç çocuk büyüttüğü yetmezmiş gibi bu kitap nedeniyle benim yüzümden omzuna aldığı yükün haddi hesabı olmamasına rağmen hiçbir zaman bunu bana yansıtmadı. Yorulduğum, yazmaya ara verdiğim günlerde beni tekrar kitapların başına, tekrar yazı masasına döndüren oydu. Elinden gelen her şeyle, tüm varlığıyla bu süreçte arkamda duran eşimdi. Bu bakımdan hakkı söylemeliyim ki bu kitap eşimin katkısı olmadan tamamlanamazdı. Kendisine minnettarım.

Ne kadar zorlu bir süreç yaşamış olsam da konunun derinliği ve kapsamı karşısında mütevazı kalacak bu çalışmanın eksikleri ve hataları elbette tümüyle bana aittir.

Kaynakça

Kitaplar ve Tezler

- Abdurrahman Şeref Efendi. (1985). *Tarih Musahabeleri*. E. Koray (Haz.). Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı.
- Abou El-Haj, R. A. (2000). *Modern Devletin Doğası 16. Yüzyıldan 18. Yüzyıla Osmanlı İmparatorluğu* (O. Özel ve C. Şahin, Çev.). Ankara: İmge.
- Acemoğlu, D. ve Robinson, J. A. (2018). *Ulusların Düşüşü Güç Zenginlik ve Yoksulluğun Kökenleri* (F. R. Velioglu, Çev.). İstanbul: Doğan Kitap.
- Acemoğlu, D. ve Robinson, J. A. (2020). *Dar Koridor Devletler; Toplumlar ve Özgürlüğün Geleceği* (Y. Taşkın, Çev.). İstanbul: Doğan Kitap.
- Afyoncu, E. (2010). *Osmanlı İmparatorluğu'nda Askeri İsyanlar ve Darbeler*. İstanbul: Yeditepe.
- Afyoncu, E. (2014). *Tanzimat Öncesi Araştırma Rehberi*. İstanbul: Yeditepe.
- Agoston, G. (2011). *Enformasyon, İdeoloji ve Emperyal Siyasetin Sınırları: Osmanlı-Habsburg Rekabeti Bağlamında Osmanlı Büyük (Grand) Stratejisi*. V. H. Aksan ve D. Goffinan (Eds.), *Erken Modern Osmanlılar İmparatorluğun Yeniden Yazımı* içinde (ss. 105-142). İstanbul: Timaş.
- Ağaoğulları, M. A. ve Köker, L. (2006). *İmparatorluktan Tanrı Devletine*. Ankara: İmge.
- Ahmet Cevdet Paşa. (1973-a). *Tarih-i Cevdet 1. Cilt*. M. Çevik (Haz.). İstanbul: Sabah.
- Ahmet Cevdet Paşa. (1973-b). *Tarih-i Cevdet 4. Cilt*. M. Çevik (Haz.). İstanbul: Sabah.
- Ahmet Cevdet Paşa. (1980) *Maruzat*. Y. Halaçoğlu (Haz.). İstanbul: Çağrı.
- Ahmet Cevdet Paşa. (2021). *Cevdet Paşa'nın Layihaları Devlet Din Islahat Hukuk Maarif*. A. Z. İzöger ve İ. Kara (Haz.). İstanbul: Degah.
- Ahmet Azmi Efendi. (1888). *Berlin Sefaretnamesi*. İstanbul: Ebuzziya Matbası.

- Ahmet İbn-i Fadlan. (2015). *İbn Fadlan Seyahatnamesi ve Ekleri*. R. Şeşen (Haz.). İstanbul: Yeditepe.
- Ahmet Mithat Efendi. (2005). *Üss-i İnkılap (1) Kırım Muharebesinden 2. Abdülhamit Han'ın Cülusuna Kadar*. T. G. Seratlı (Haz.). İstanbul: Selis.
- Ahmet Mithat Efendi. (2005). *Üss-i İnkılap (2) 2. Abdülhamit Han'ın Cülusundan Birinci Seneye Kadar*. T. G. Seratlı (Haz.). İstanbul: Selis.
- Ahmet Resmi Efendi. (1980). *Viyana ve Berlin Seyahatnameleri*. B. Atsız (Haz.). İstanbul: Tercüman 1001 Temel Eser.
- Ahmet Resmi Efendi. (2011). *Hulasatü'l İtibar*. O. Köksal (Haz.). Ankara: Gazi.
- Akarlı, E. D. (1978). *Osmanlı Sadrazamlarından Ali ve Fuad Paşaların Siyasi Vasiyetnameleri*. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi
- Akbal, İ. ve Küçükaslan Z. (2016). Gazali'nin Siyasi Düşüncesinde Devlet, Devlet Adamı ve Bürokrasi Meselesi. M. Akıncı ve G. N. Şafak (Eds.), *Türk İslam Siyasi Düşüncesi* içinde (ss. 179-204). Ankara: Eğitimci Kamu Çalışanları Sendikası
- Akdağ, M. (1979-a). *Türkiye'nin İktisadi ve İçtimai Tarihi Cilt 1 1243-1453*. Ankara: Tekin.
- Akdağ, M. (1979-b). *Türkiye'nin İktisadi ve İçtimai Tarihi Cilt 2 1453-1559*. Ankara: Tekin.
- Akgündüz, A. (2015). *Arşiv Belgeleri Işığında Dahiliye Nezareti Tarihi*. Ankara: Türk İdari Araştırmalar Vakfı.
- Akıncı, M. (2014). Türk Siyasal Düşüncesinin İnşasında Kutadgu Bilig'in Yeri: Kutadgu Bilig'de İktidar, Siyaset ve Toplum. M. Akıncı (Ed.), *Tozlu Raftardan Günümüze Kutadgu Bilig Siyaset ve Yönetim*. Ankara: Nobel.
- Akkuş, Y. (2011). *Osmanlı Taşra Maliyesinde Reform: Merkez-Taşra Arasındaki İdari- Mali İlişkiler ve Vilayet Bütçeleri*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi, İstanbul.
- Akpolat, Y. (2013). *Dün - Bugün İlişkisi Bağlamında Sadık Rifat Paşa*. İstanbul: Doğu.
- Aksan, V. H. (2011). Küçülen Osmanlı Dünyasında Askeri Reform ve Sınırları 1800-1840. V. H. Aksan ve D. Goffman (Eds.), *Erken Modern Osmanlılar İmparatorluğun Yeniden Yazımı* içinde (ss. 161-182). İstanbul: Timaş.
- Aksan, V. H. ve Goffman, D. (2011). Erken Modern Osmanlı Dünyasının Resmini Çizmek. V. H. Aksan ve D. Goffman (Eds.), *Erken Modern Osmanlılar İmparatorluğun Yeniden Yazımı* içinde (ss. 11-28). İstanbul: Timaş.
- Akyıldız, A. (2003). *Para Pul Oldu Osmanlıda Kağıt Para, Maliye ve Toplum*. İstanbul: İletişim.
- Akyıldız, A. (2009). *Osmanlı Bürokrasisi Ve Modernleşme*. İstanbul: İletişim.
- Ali Suat Bey. (2019). *Bir Osmanlı Bürokratinin Suriye, Irak ve Arabistan Seyahatnamesi*. N. A. Özalp (Haz.).

- Al-Qattan, N. (2011). Osmanlı Mahkemesi İçinden: Devlet ve Dinin Kesişiminde Bölgesel Hukuk. V. H. Aksan ve D. Goffman (Eds.), *Erken Modern Osmanlılar İmparatorluğun Yeniden Yazımı* içinde (ss. 269-283). İstanbul: Timaş.
- Althusser, L. (2014). *İdeoloji ve Devletin İdeolojik Aygıtları* (A. Tümertekin, Çev.). İstanbul: İthaki.
- Altınışık, E. (2014). *Politika Transferi Bağlamında Türk Kamu Yönetiminde Performans Yönetimi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. T. C. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Altınok, S. (2016). *Osmanlı'dan Cumhuriyete İdari Dönüşüm ve Mülki İdare*. Edirne: Eser.
- Altuğ, U. (2020). *Cihan İmparatorluğu Kurucusu Osman Beg*. İstanbul: Kronik.
- Apan, A. (2014). *Türkiye'de Mülki İdare: Tarihsel Gelişimi ve İşlevsel Dönüşümü*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Ata, R. (2014). Mustafa Reşit Paşa ve Tanzimat. *Mütefekkir Aksaray Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi Dergisi*, 0/1, 159-173.
- Atatürk, M. K. (1998). *Seyahat Notları (1930-1931)*. G. Tüfekçi (Haz.). İstanbul: Kaynak.
- Atay, F. R. (2016). *Zeytinadağı*. İstanbul: Pozitif.
- Atmaca, Y. (2017). *Türkiye'deki Kamu Yönetimi Uygulamalarında Avrupa Birliği Bölgesel Politikasının Etkileri: Politika Transferi Bağlamında Bir Analiz*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
- Avcı, Y. (2017). *Osmanlı Hükümet Konakları Tanzimat Döneminde Kent Mekanında Devletin Erki ve Temsili*. İstanbul: Tarih Vakfı Yurt.
- Aydın, M. A. (1994). Osmanlı'da Hukuk. E. İhsanoğlu (Ed.), *Osmanlı Devleti ve Medeniyeti Tarihi 1. Cilt* içinde (ss. 375-440). İstanbul: IRCICA
- Aytekin, E. A. (2021). *Üretim Düzenleme İsyarı (Osmanlı İmparatorluğu'nda Toprak Meselesi, Arazi Hukuku ve Köylülük*. Ankara: Dipnot.
- Bailey, F. E. (2006). Palmerston ve Osmanlı Reformu 1834-1839. H. İnalçık ve M. Seyitdanlıoğlu (Eds.), *Tanzimat* içinde (ss. 217-257). Ankara: Phoenix.
- Balivet, M. (1997). Açık Kültür ve 14. Yüzyıl Osmanlı Kentlerinde Dinler Arası İlişkiler. E. Zachariadou (Ed.), *Osmanlı Beyliği 1300-1389* içinde (ss. 1-7). İstanbul: Tarih Vakfı Yurt.
- Balçı, S. (2006). *Osmanlı Devleti'nde Tercümanlık ve Bab-ı Ali Tercüme Odası*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Balta, T. B. (1970). *İdare Hukukuna Giriş*. Ankara: Todaie.
- Barbir, K. K. (2012). Giriş. B. Tezcan ve Karl R. Barbir (Eds.), (Z. N. Yelçe, Çev.), *Osmanlı Dünyasında Kimlik ve Kimlik Oluşumu Norman Itzkowitz Armağanı* içinde (ss. 1-7). İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi.

- Barbir, K. K. (2012). Bir Osmanlılık Emaresi: Osmanlı Görevlilerinin Mülklerinin Müsadere Edilmesi. B. Tezcan ve Karl R. Barbir (Eds.), (Z. N. Yelçe, Çev.), *Osmanlı Dünyasında Kimlik ve Kimlik Oluşumu Norman Itzkowitz Armağanı* içinde (ss. 163-174). İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi.
- Barkan, Ö. L. (1940). Türk Toprak Hukuku Tarihinde Tanzimat ve 1274 (1858) Tarihli Arazi Kanunnamesi. *Tanzimat 1* içinde (ss. 321-421). İstanbul: Maarif
- Barkey, K. (2011-a). *Eşkâ-yalar ve Devlet Osmanlı Tarzı Devlet Merkezileşmesi* (Z. Altok, Çev.). İstanbul: Tarih Vakfı Yurt
- Barkey, K. (2011-b). *Farklılıklar İmparatorluğu Osmanlılar Bir Karşılaştırmalı Tarih Perspektifi* (E. Kılıç, Çev.). İstanbul: Versus.
- Baş, Y. (2019). Osmanlı Toplum Yapısı. S. H. Özkan (Ed.), *Osmanlı Tarihi (1299-1774)* içinde (ss. 265-297). İstanbul: İdeal Kültür
- Başa, Ş. (2016). *Kurumsallaşma Bağlamında Dahiliye Nezaretinden Dahiliye Vekaletine Geçiş (1920-1923)*. Ankara: Türk İdari Araştırmalar Vakfı
- Başar, F. (2015). Osmanlı Devleti'nin Kuruluş Devrinde Mülki İdare. E. Tural ve S. Çapar (Eds.), *1864 Vilayet Nizamnamesi* içinde (ss. 9-18). Ankara: Todaie.
- Bauer, T. (2020). *Miüphemlik Kültürü ve İslam Farklı Bir İslam Tarihi Okuması* (T. Bora, Çev.). İstanbul: İletişim.
- Bay, A. (2007). *Trabzon Eyaleti'nde Mütegalibe Hareketleri ve Ayanlık (1750-1850)*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Baykara, T. (1988). *Anadolu'nun Tarihi Coğrafyasına Giriş*. Ankara: Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü.
- Bayramoğlu, S. (2007). 1929: Yönetimde Merkezîleşmenin İnşası. B. Ayman Güler (Ed.), *Açıklamalı Yönetim Zamandizini 1929-1939* içinde (ss. 21-105). Ankara: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Kamu Yönetimi Araştırma ve uygulama Merkezi.
- Behlülçil, M. (1992). İmparatorluk ve Cumhuriyet Dönemlerinde İllerimiz. İstanbul.
- Berkes, N. (1969). *100 Soruda Türkiye İktisat Tarihi*. İstanbul: Gerçek
- Berkes, N. (1970). *100 Soruda Türkiye İktisat Tarihi 2. Cilt*. İstanbul: Gerçek
- Berkes, N. (2015). *Türkiye'de Çağdaşlaşma*. Ankara: Yapı kredi.
- Berkes, N. (2019). Türkiye'de Çağdaşlaşma Olgusu. E. Kalaycıoğlu ve A. Y. Sanbay (Ed.), *Türk Siyasal Hayatı Türkiye'de Politik Değişim ve Modernleşme* içinde (ss. 149-174). Bursa: Sentez.
- Blumi, İ. (2011). *Reinstating The Ottomans Alternative Balkan Modernities 1800-1912*. New York: Palgrave Macmillan.
- Bolat, K. (2020). *Osmanlı'da Paşalar ve Padişahlar 1421-1520*. İstanbul: Ötügen.

- Bozkurt, G. (1996). *Alman-İngiliz Belgelerinin ve Siyasi Gelişmelerin Işığında Gayrimüslim Osmanlı Vatandaşlarının Hukuki Durumu (1839-1914)*. Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Bozkurt, Ö. ve Ergun, T. ve Sezen, S. (1998). *Kamu Yönetimi Sözlüğü*. Ankara: Todaie (283 No'lu Yayın).
- Brummet, P. (2011). Dünya Tarihinden Piri Reis'e Erken Modern Osmanlı Mekanını Tahayyül Etmek. V. H. Aksan ve D. Goffman (Eds.), *Erken Modern Osmanlı İmparatorluğunun Yeniden Yazımı* içinde (ss. 31-83). İstanbul: Timaş.
- Brummet, P. (2012). Osmanlıları Akdeniz Dünyasına Yerleştirmek: Ekabir ve Kapılar Meselesi. D. Quataert ve B. Tezcan (Eds.), *Hakim Paradigmaların Ötesinde Rifa'at Abou-El-Haj'a Armağanı* içinde (ss. 105-124). Ankara: Tan.
- Burçak, B. (2012). Osmanlı Sefaret Müessesesi ve 18. Yüzyıl Osmanlı Tarihi: Göçek'e Bir Alternatif. B. Tezcan ve Karl R. Barbir (Eds.), (Z. N. Yelçe, Çev.), *Osmanlı Dünyasında Kimlik ve Kimlik Oluşumu Norman Itzkowitz Armağanı* içinde (ss. 175-180). İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi.
- Cambakal, H. (2021). Taşra İleri Gelenlerinin "Soyluluğu"na Dair. A. Anastasopoulos (Ed.), *Osmanlı İmparatorluğu'nda Taşra Elitleri* içinde (ss. 79-95). İstanbul: Küre.
- Cezar, Y. (1986). *Osmanlı Maliyesinde Bunalım ve Değişim Dönemi 18. Yüzyıldan Tanzimat'a Mali Tarih*. İstanbul: Alan.
- Cin, H. ve Akyılmaz, S. G. (1995). *Tarihte Toplum ve Yönetim Tarzı Olarak Feodalite ve Osmanlı Düzeni*. Konya: Selçuk Üniversitesi.
- Collas, B. C. (2005). *1864'te Türkiye Tanzimat Sonrası Düzenlemeler ve Kapitülasyonların Tam Metni* (T. Tunçdoğan, Çev.). İstanbul: Bileşim.
- Çadırcı, M. (1997). *Tanzimat Döneminde Anadolu Kentleri'nin Sosyal ve Ekonomik Yapısı*. Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Çadırcı, M. (2007). *Tanzimat Sürecinde Türkiye Ülke Yönetimi*. Ankara: İmge.
- Çağman, E. (2010). III. Selim'e Sunulan İslahat Layihaları. E. Çağman (Haz.). İstanbul: Kitabevi.
- Çakan Hacıbrahimioğlu, I. (2021). *Devrimci Meclis II. TBMM (1923-1927)*. İstanbul: Kırmızıkedici.
- Çakır, C. (2001). *Tanzimat Dönemi Osmanlı Maliyesi*. İstanbul: Küre.
- Çakmak, B. (2019). *Taşra İdaresinde Osmanlı Merkezîleşme Gedizi'nde Kaza İdaresi ve Sorunları*. Ankara: Hitabevi.
- Çelik, M. (2018). *Balkanlar'da Tanzimat: Mithat Paşa'nın Tuna Vilayeti Valiliği 1864-1868*. İstanbul: Libra.
- Çetinsaya, G. (2014). Kalemiye'den Mülkiye'ye Tanzimat Zihniyeti. *Modern Türkiye'de Siyasal Düşünce Cilt;1* içinde (ss. 54-71). İstanbul: İletişim.
- Çizakça, M. (1999). *İslam Dünyası'nda ve Batı'da İş Ortaklıkları Tarihi* (Ş. Layikel, Çev.). İstanbul: Tarih Vakfı Yurt.

- Darling, L. T. (2011). Osmanlı Tarihinde Dönemlendirmeye Farklı Bir Bakış. M. Armağan (Haz.), *Osmanlı Tarihini Yeniden Yazmak* içinde (ss. 151-164). İstanbul: Timaş
- Darling, L. T. (2019). *Gelir Artışı ve Kanuna Uygunluk Osmanlı İmparatorluğu'nda Vergi Toplanması ve Maliye Yönetimi 1560-1660* (A. Tonguç, Çev.). İstanbul: Alfa.
- David, G. (2015). Osmanlı Klasik Döneminde Beylerbeylik ve Eyalet İdaresi. E. Tural ve S. Çapar (Eds.), *1864 Vilayet Nizamnamesi* içinde (ss. 3-8). Ankara: Todaie Kitabevi.
- Davison, R. H. (1997-a). *Osmanlı İmparatorluğunda Reform 1* (O. Akınhay, Çev.). İstanbul: Papirus.
- Davison, R. H. (1997-b). *Osmanlı İmparatorluğunda Reform 2* (O. Akınhay, Çev.). İstanbul: Papirus.
- Davison, R. H. (2004). *Kısa Türkiye Tarihi* (D. M. Burak, Çev.). Ankara: Babil.
- Defterdar Sarı Mehmet Paşa. (1969). *Devlet Adamlarına Öğütler*. H. R. Uğural (Haz.). Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- Değirmendere, M. (2018). *Osmanlı Devleti'nde Taşra İdaresi ve Valilik Kurumu Hüdavendigar Eyaleti Örneği (1839-1908)*. Bursa: Bursa Akademi.
- Demirci, A. (1999). *Nizam-ı Cedid Fikrinin Doğuşu ve Osmanlı Siyaset Anlayışına Etkileri*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Ortadoğu ve İslam Ülkeleri Enstitüsü, İstanbul.
- Demirdaş, D. (2018). *Mülki İdare Amirlerinin Kamu Performans Yönetimine İlişkin Tutumlarının Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Diyarbakır.
- Dimitriadis, V. (1997). Devşirmenin Kökenleri Üzerine Düşünceler. E. Zachariadou (Ed.), *Osmanlı Beyliği 1300-1389* içinde (ss. 23-33). İstanbul: Tarih Vakfı Yurt
- Doğan, M. (2016). *Osmanlı Devleti'nde İçişlerinin Yönetimi Sadaret Kethüdalığı (1730-1836)*. Ankara: Türk İdari Araştırmalar Vakfı.
- Durkheim, E. (2014). *Sosyolojik Yöntemin Kuralları* (Ö. Doğan, Çev.). İstanbul: Doğubati.
- Ebubekir Ratib Efendi. (2012). *Nemçe Sefaretnamesi*. A. Uçman (Haz.). İstanbul: Kitabevi
- Ebuzziya Tevfik (1973). *Yeni Osmanlılar Tarihi*. İstanbul: Hürriyet.
- Efe, A. (2002). *Muhassıllık Teşkilatı*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi, Ankara.
- Efe, A. (2015). Taşra Yönetimine Muhassıllıktan Açılan Kapı. E. Tural ve S. Çapar (Eds.), *1864 Vilayet Nizamnamesi* içinde (ss. 31-46). Ankara: Todaie Kitabevi.
- Eisenstadt, S. N. (2007). *Modernleşme Başkaldırı ve Değişim* (U. Coşkun, Çev.). Ankara: Doğubati.

- Eldem, E. (1998). Osmanlı Devleti ve Fransa: 17 ve 18. Yüzyıllarda Devlet-Ekonomi İlişkilerine Karşılaştırmalı Bir Bakış. H. C. Tuncer (Haz.). *Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Problemler; Araştırmalar; Tartışmalar 1. Uluslararası Tarih Kongresi 24-26 Mayıs 1993-Ankara: Bildiriler* (s. 14-32). Ankara: Tarih Vakfı Yurt.
- Eldem, E. (2018). *Mitler, Gerçekler ve Yöntem Osmanlı Tarihinde Akluma Takılanlar*. İstanbul: Tarih Vakfı Yurt.
- Emecen, F. M. (1994). Kuruluştan Küçük Kaynarca'ya. E. İhsanoğlu (Ed.), *Osmanlı Devleti ve Medeniyeti Tarihi 1. Cilt* içinde (ss. 5-138). İstanbul: IRCICA
- Engelhardt, E. P. (2010). *Türkiye'de Çağdaşlaşma Hareketleri Tanzimat* (Ö. Uğurlu ve N. Uğurlu, Çev.). İstanbul: Örgün.
- Erdem, G. (2008). *Osmanlı İmparatorluğu'nda Sürekli Diplomasiye Geçiş Süreci*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Ergin, M. (2009). *Orhun Abideleri*. İstanbul: Boğaziçi
- Erol, S. (2021). *XIX. Yüzyıl Devlet Adamlarından İbrahim Edhem Paşa*. Türk Tarih Kurumu: Ankara.
- Ertürk Keskin, N. (2009). *Türkiye'de Devletin Toprak Üzerinde Örgütlenmesi*. Ankara: Tan.
- Faroqhi, S. (2000). *Osmanlı'da Kentler ve Kentliler* (N. Kalaycıoğlu, Çev.). İstanbul: Tarih Vakfı Yurt.
- Faroqhi, S. (2003). *Osmanlı Tarihi Nasıl İncelenir?* (Z. Altok, Çev.). İstanbul: Tarih Vakfı Yurt.
- Faroqhi, S. (2004). Krizler ve Değişim 1590-1699. H. İnalıc ve D. Quataert (Ed.), *Osmanlı İmparatorluğu'nun Ekonomik ve Sosyal Tarihi 2. Cilt* içinde (ss. 543-757). İstanbul: Eren
- Faroqhi, S. (2005). İktisat Tarihi (17. ve 18. Yüzyıllar. S. Akşin (Haz.). *Zirveden Çöküşe Osmanlı Tarihi 2* içinde (ss. 191-216). İstanbul: Milliyet.
- Faroqhi, S. (2006). Introduction. S. Faroqhi (Ed.), *The Cambridge History Of Turkey Volume 3 The Later Ottoman Empire 1603-1839* içinde (ss. 3-17). New York: Cambridge University Press.
- Faroqhi, S. (2012). Post-Kolonyal Dönüm Öncesi ve Sonrasında İmparatorluklar: Osmanlılar. D. Quataert ve B. Tezcan (Eds.), *Hakim Paradigmaların Ötesinde Rifa'at Abou-El-Haj'a Armağan* içinde (ss. 83-105). Ankara: Tan.
- Faroqhi, S. (2016). *Devletle Başa Çıkmak* (H. K. Bejsovec, Çev.). İstanbul: Alfa
- Feyzioğlu, H. S. (2014). *Tanzimat Döneminde Kadılık Kurumu ve Şer'i Mahkemelerde Yapılan Düzenlemeler*. Ankara: Hel.
- Findley, C. V. (1985). 19. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nda Bürokratik Gelişme. *Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Türkiye Ansiklopedisi 1. Cilt*, 259-262. İstanbul: İletişim.

- Findley, C. V. (1986). Palestine In The Late Ottoman Period: Political, Social And Economic Transformation. D. Kushner (Ed.), *The Evolution Of The System Of Provincial Administration As Viewed From The Center* içinde (ss. 3-29). Jerusalem: Yad Izhak Ben-Zvi Institute.
- Findley, C. V. (1994). *Osmanlı Devleti'nde Bürokratik Reform Babiali (1789-1922)* (L. Boyacı-İ. Akyol, Çev.). İstanbul: İz.
- Findley, C. V. (2011). *Kalemiyeden Mülkiyeye Osmanlı Memurlarının Toplumsal Tarihi* (G. Ç. Güven, Çev.). İstanbul: Tarih Vakfı Yurt
- Findley, C. V. (2015). *Modern Türkiye Tarihi İslam, Milliyetçilik ve Modernlik 1789-2007* (G. Ayas, Çev.). İstanbul: Timaş.
- Fleischer, C. H. (1996). *Tarihçi Mustafa Ali Bir Osmanlı Aydın ve Bürokratu* (A. Ortaç, Çev.). İstanbul: Tarih Vakfı Yurt.
- Fleischer, C. H. (2011). Yükseliş de, Gerileme de Askeri Kriterlere Göre Anlamli Tasnifler. M. Armağan (Haz.). *Osmanlı Tarihini Yeniden Yazmak* içinde (ss. 267-282). İstanbul: Timaş.
- Fleischer, C. H. (2012). Gölgelelerin Gölgeleleri: 1530'larda İstanbul'da Siyasette Kehanet. B. Tezcan ve Karl R. Barbir (Eds), (Z. N. Yelçe, Çev.), *Osmanlı Dünyasında Kimlik ve Kimlik Oluşumu Norman Itzkowitz Armağanı* içinde (ss. 65-78). İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi.
- Frey, F. W. (1965). *The Turkish Political Elite*. Massachusetts: The MIT Press.
- Genç, M. (2011). Tarihimize Giydirilen Deli Gömleği: Osmanlı Tarihinde Dönemlendirme Meselesi. M. Armağan (Haz.). *Osmanlı Tarihini Yeniden Yazmak* içinde (ss. 319-326). İstanbul: Timaş.
- Genç, M. (2019). *Osmanlı İmparatorluğu'nda Devlet ve Ekonomi*. İstanbul: Ötüken.
- Gibbons, H. B. (2017). *Osmanlı İmparatorluğu'nun Kuruluşu* (R. H. Özden, Çev.), Ankara: Altınordu. Giritli Aziz Ali Efendi. (1990). *Berlin Sefareti*. H. A. Schmiede (Haz.). Ankara: Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı.
- Goffman, D. (2011). Rönesans Devletleriyle Müzakere Etmek: Osmanlı İmparatorluğu ve Yeni Diploması. V. H. Aksan ve D. Goffman (Eds.), *Erken Modern Osmanlılar İmparatorluğun Yeniden Yazımı* içinde (ss. 87-104). İstanbul: Timaş.
- Göçek, F. M. (1999). *Burjuvazinin Yükselişi İmparatorluğun Çöküşü Osmanlı Batılılaşması ve Toplumsal Değişme*. Ankara: Ayraç.
- Göğüş Doğan, B. (2019). *Avrupalılaşma Yolunda Bir Politika Transferi Örneği: "Avrupa Birliği Sürecinde Türkiye'nin Bilim ve Teknoloji Politikası ve Yönetişimin'deki Değişim."* Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Görgün, Ç. (2014). *Türkiye'nin Mülki İdare Sisteminde Merkezîyetçiliğin İnşası (1923-1949)*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- Gran, P. (2012). Batı'nın Yükselişi mi Zengin'in Yükselişi mi? Oryantalizmin Alternatifi Meselesi. D. Quataert ve B. Tezcan (Eds.), *Hakim Paradigmaların Ötesinde Rifa'at Abou-El-Haj'a Armağan* içinde (ss. 71-79). Ankara: Tan.
- Grant, J. (2011). Osmanlı Gerilemesini Yeniden Düşünmek: 15-18. Yüzyıllardaki Askeri Teknoloji Yarışında Osmanlı İmparatorluğu Konumu. M. Armağan (Haz.). *Osmanlı Tarihini Yeniden Yazmak* içinde (ss. 175-198). İstanbul: Timaş
- Güler, B. A. (2007). Otuzlu Yıllarda Yönetim. B. Ayman Güler (Ed.), *Açıklamalı Yönetim Zamandizini 1929-1939* içinde (ss. 1-20). Ankara: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Kamu Yönetimi Araştırma ve uygulama Merkezi.
- Güler, B. A. (2008). Kırklı Yıllarda Yönetim. B. Ayman Güler (Ed.), *Açıklamalı Yönetim Zamandizini 1940-1949* içinde (ss. 1-14). Ankara: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Kamu Yönetimi Araştırma ve Uygulama Merkezi.
- Güler, B. A. (2009). Karşılaştırmalı Kamu Yönetimi Nedir? *Kamu Yönetimi Ülke İncelemeleri* içinde (ss. 13-38). İstanbul: İmge.
- Güler, B. A. (2021). *Türkiye'nin Yönetimi*. Ankara: İmge.
- Günel, V. A. ve Üçhöyük, E. A. (2016). Osmanlı Adalet Dairesinde Kutadgu Bilig Etkisi. M. Akıncı ve G. N. Şafak (Ed.), *Türk İslam Siyasi Düşüncesi* içinde (ss. 357-372). Ankara: Eğitimci Kamu Çalışanları Sendikası.
- Güngördü, N. (1988). *Tanzimat ve Meşrutiyet (I-II) Dönemlerinde Osmanlı Mülki İdareleri*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü, Ankara.
- Güran, T. (1989). *Tanzimat Döneminde Osmanlı Maliyesi: Bütçeler ve Hazine Hesapları (1841-1861)*. Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Gürhan, V. ve Gürhan N. (2018). *Osmanlı Taşrasında Zengin Sınıf (Diyarbakirli Zenginler 1750-1800)*. Ankara: Phoenix.
- Hassan, Ü. (2017). *Osmanlı Örgüt-İnanç-Davranış'tan Hukuk-İdeoloji'ye*. İstanbul: İletişim.
- Hathaway, J. (2011). Osmanlı Tarihinin Dönemlere Ayrılması Sorunu 15-18. Yüzyıllar. M. Armağan (Haz.), *Osmanlı Tarihini Yeniden Yazmak* içinde (ss. 165-174). İstanbul: Timaş.
- Hathaway, J. (2021). *Beşir Ağa: Osmanlı Haremının Baş Hadım Ağası*. İstanbul: Vakıfbank Kültür.
- Heper, M. (1973). *Modernleşme ve Bürokrasi Karşılaştırmalı Kamu Yönetimine Giriş*. Ankara: Sosyal Bilimler Derneği.
- Heper, M. (1977). *Türk Kamu Bürokrasisinde Gelenekçilik ve Modernleşme Siyaset Sosyolojisi Açısından Bir İnceleme*. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi.
- Heper, M. (2006). *Türkiye'de Devlet Geleneği* (N. Soyarık, Çev.). İstanbul: Doğubati.
- Heper, M. (2011). *Türkiye'nin Siyasal Hayatı*. İstanbul: Doğan.

- Heyd, U. (1973). *Studies in Old Ottoman Criminal Law*. V. L. Manage (Ed.). Oxford: Oxford At The Clarendon Press.
- Hourani, A. (2002). *A History Of The Arab Peoples*. Cambridge: The Belknap Press.
- Howard, D. A. (2011-a). Osmanlı Tarih Yazıcılığı ve 16-17. Yüzyılların Gerileme Edebiyatı. M. Armağan (Haz.). *Osmanlı Tarihini Yeniden Yazmak* içinde (ss. 223-248). İstanbul: Timaş
- Howard, D. A. (2011-b). Osmanlı Nasihatname Türleri ve Mit. V. H. Aksan ve D. Goffman (Eds.), *Erken Modern Osmanlılar İmparatorluğun Yeniden Yazımı* içinde (ss. 185-222). İstanbul: Timaş.
- Izkowitz, N. (1989). *Osmanlı İmparatorluğu ve İslami Gelenek* (İ. Özel, Çev.). İstanbul: Çıdam.
- Izkowitz, N. (2012). 18. Yüzyıl Osmanlı Gerçekleri. B. Tezcan ve Karl R. Barbir (Eds), (Z. N. Yelçe, Çev.), *Osmanlı Dünyasında Kimlik ve Kimlik Oluşumu Norman Itzkowitz Armağanı* içinde (ss. XXIX-XLVI). İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi.
- İlhan, M. (2022). *Türkiye'de Mülki İdare Sisteminin Oluşumunun Politika Transferi Perspektifinden Analizi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aksaray.
- İmam-ı Gazali. (1969). *Devlet Başkanlarına Nasihat-ül Müluk*. O. Şekerci (Haz.). İstanbul: Sinan.
- İnalcık, H. (1954). *Fatih Devri Üzerine Tetkikler ve Vesikalar 1*. Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- İnalcık, H. (1977). Centralization and Decentralization in Ottoman Empire. T. Naff ve R. Owen (Ed.), *Studies in Eighteenth Century Islamic History* içinde (ss. 27-52). London and Amsterdam: Southern Illinois University Press.
- İnalcık, H. (1992). *Tanzimat ve Bulgar Meselesi*. İstanbul: Eren
- İnalcık, H. (2005). *Osmanlı'da Devlet, Hukuk, Adalet*. İstanbul: Eren.
- İnalcık, H. (2011-a). *Osmanlı İdare ve Ekonomi Tarihi*. İstanbul: İsam
- İnalcık, H. (2011-b). Osmanlı Tarihinde Dönemler. Mustafa Armağan (Ed.), *Osmanlı Tarihini Yeniden Yazmak* içinde (ss. 79-96). İstanbul: Timaş
- İnalcık, H. (2015). *Osmanlı İmparatorluğu Klasik Çağ (1300-1600)* (R. Sezer, Çev.). İstanbul: Yapı Kredi.
- İnalcık, H. (2016). *Osmanlı Tarihi'nde İslamiyet ve Devlet*. İstanbul: Türkiye İş Bankası.
- İnalcık, H. (2017-a). *Osmanlı ve Avrupa Osmanlı Devleti'nin Avrupa Tarihindeki Yeri*. İstanbul: Kronik.
- İnalcık, H. (2017-b). *Osmanlı İmparatorluğu'nun Ekonomik ve Sosyal Tarihi* (H. Berktaş, Çev.). İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür.
- İnalcık, H. (2020-a). *Osmanlı Hakimiyetinde Ortadoğu ve Balkanlar*. İstanbul: Kronik.

- İnalcık, H. (2020-b). *Devlet-i 'Aliyye Osmanlı İmparatorluğu Üzerine Araştırmalar 4*. İstanbul: Türkiye İş Bankası.
- İpşirli, M. (1994). Klasik Dönem Osmanlı Devlet Teşkilatı. E. İhsanoğlu (Ed.), *Osmanlı Devleti ve Medeniyeti Tarihi 1. Cilt* içinde (ss. 139-282). İstanbul: IRCICA
- Nişanyan Sözlüğü. (2017). 24.03.2021 tarihinde <https://www.nisanyansozluk.com/?k=ta%C5%9Fra&view=annotated> adresinden erişilmiştir.
- İslam Ansiklopedisi. (1994). 9. Cilt. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- İslam Ansiklopedisi. (2000). 21. Cilt. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- İslam Ansiklopedisi. (2001). 23. Cilt. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- İslam Ansiklopedisi. (2002). 25. Cilt. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- İslamoğlu-İnan, H. (1998). Hukuk, Mülkiyet, Meşruyet, Mukayeseli Tarih Yazımı İçin Bir Öneri. H. C. Tuncer (Haz.). Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Problemler, Araştırmalar, Tartışmalar 1. Uluslararası Tarih Kongresi 24-26 Mayıs 1993-Ankara: Bildiriler (s. 1-14). Ankara: Tarih Vakfı Yurt
- İslamoğlu, H. (2018). *Osmanlı İmparatorluğu'nda Devlet ve Köylü*. A. Çavdar (Haz.). İstanbul: İletişim
- Kafadar, C. (1981). *Janissary-Esnaf Relations: Solidarity and Conflict*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Institut of Islamic Studies, Montreal.
- Kafadar, C. (2010). *İki Cihan Aresinde Osmanlı Devleti'nin Kuruluşu* (C. Çıkan, Çev.). Ankara: Cankin
- Kafadar, C. (2011). Osmanlı Tarihinde Gerileme Meselesi. M. Armağan (Haz.), *Osmanlı Tarihini Yeniden Yazmak* içinde (ss. 97-150). İstanbul: Timaş
- Kafadar, C. (2012). Yeniçeriler ve Osmanlı Döneminde İstanbul'un Ayaktakımı: Yok Yere mi Asiydiler? B. Tezcan ve Karl R. Barbir (Eds), (Z. N. Yelçe, Çev.), *Osmanlı Dünyasında Kimlik ve Kimlik Oluşumu Norman Itzkowitz Armağanı* içinde (ss. 135-161). İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi.
- Kafadar, C. (2021). *Kendine Ait Bir Roma Diyar-ı Rum'da Kültürel Coğrafya ve Kimlik Üzerine*. İstanbul: Metis.
- Kalaycı, M. ve Kumsar, İ. A. (2017). *Ebu Sehl Numan Efendi Bir Osmanlı Aliminin Çileli Yılları*. Ankara: Hitabevi.
- Kantemir, D. (1979-a). *Osmanlı İmparatorluğu'nun Yükseliş ve Çöküş Tarihi 1. Cilt* (Ö. Çobanoğlu, Çev.). Ankara: Kültür Bakanlığı.
- Kantemir, D. (1979-b). *Osmanlı İmparatorluğu'nun Yükseliş ve Çöküş Tarihi 2. Cilt* (Ö. Çobanoğlu, Çev.). Ankara: Kültür Bakanlığı.
- Kantemir, D. (1979-c). *Osmanlı İmparatorluğu'nun Yükseliş ve Çöküş Tarihi 3. Cilt* (Ö. Çobanoğlu, Çev.). Ankara: Kültür Bakanlığı.
- Kara, İ. (2021). *Bir Düşünce Tarihi Metni Olarak İstiklal Marşı*. İstanbul: Dergah.
- Karagül, V. (2013). *Osmanlı Türk Modernleşme Sürecinde Mülki İdare ve Mülki İdare Amirliği*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

- Karahanoğulları, O. (2009). Fransa'da Kamu Yönetimi. *Kamu Yönetimi Ülke İncelemeleri* içinde (ss. 39-168). İstanbul: İmge.
- Karal, E. Z. (1977). *Osmanlı Tarihi 7. Cilt*. Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Karal, E. Z. (1988). *Selim III'ün Hat-ı Humayunları- Nizam-ı Cedid*. Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Karal, E. Z. (2007). *Osmanlı Tarihi 5. Cilt*. Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Karal, E. Z. (2007). *Osmanlı Tarihi 6. Cilt*. Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Karal, E. Z. (2011). *Ebubekir Ratıb Efendi'nin Nizam-ı Cedid Islahatında Rolü*. V. Türk Tarih Kongresi Bildiriler, Ankara, 347-355.
- Karaman, H. E. (2019). *Policy Transfer in Privatization: The Case of Turkish Telecommunications Sector / Özelleştirmede Politika Transferi: Türk Telekomikasyon Sektörü*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Metu, Ankara.
- Karaömerlioğlu, A. (2021). *Orada Bir Köy Var Uzakta Erken Cumhuriyet Döneminde Köycü Söylem*. İstanbul: İletişim.
- Karpat, K. H. (2011). Osmanlı Tarihinin Dönemleri: Yapısal Bir Karşılaştırmalı Yaklaşım. M. Armağan (Haz.). *Osmanlı Tarihini Yeniden Yazmak* içinde (ss. 199-222). İstanbul: Timaş
- Karpat, K. H. (2019). *İslam'ın Siyasallaşması (Osmanlı Devleti'nin Son Döneminde Kimlik, Devlet, İnanç ve Cemaatin Yeniden Yapılandırılması)*. İstanbul: Timaş.
- Kasaba, R. (1993). *Osmanlı İmparatorluğu ve Dünya Ekonomisi* (K. Emiroğlu, Çev.). İstanbul: Belge.
- Katip Çelebi. (1982). *Bozuklukların Düzeltmesinde Tutulacak Yollar (Düsturu'l-Amel li İslahi'l-Hale)*. A. Can (Haz.). Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı.
- Kaya, T. (2010). *Türkiye'de Kamu Yönetiminde Yeniden Yapılandırma Çalışmaları Çerçevesinde Kamu Personel Reformu Projeleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Kaynar, R. (2010). *Mustafa Reşit Paşa ve Tanzimat*. Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Kemal, Y. (1967). *Teneke*. İstanbul: Ararat.
- Keyder, Ç. (2013-a). *Türkiye'de Devlet ve Sınıflar*. İstanbul: İletişim.
- Keyder, Ç. (2013-b). *Memalik-i Osmaniye'den Avrupa Birliği'ne*. İstanbul: İletişim.
- Keykavus. (1974). *Kabusname (2. Cilt)*. A. Özkırımlı (Haz.). İstanbul: Kervan Kitapçılık.
- Khoury, D. Z. (1998). Ticari Tarımın Musul Eyaletine Girişi ve Köylülük Üzerine Etkileri. Ç. Keyder ve F. Tabak (Eds.), *Osmanlı'da Toprak Mülkiyeti ve Ticari Tarım* içinde (ss. 160-179). İstanbul: Tarih Vakfı Yurt.
- Khoury, D. Z. (2003). *Osmanlı İmparatorluğu'nda Devlet ve Taşra Toplumu Musul, 1540-1834* (Ü. Tansel, Çev.). İstanbul: Tarih Vakfı Yurt.
- Kınalızade Ali Efendi. (1981). *Devlet ve Aile Ahlakı*. A. Kahraman (Haz.). Tecüman 1001 Temel Eser Serisi (69).

- Kırmızı, A. (2008). *Abdülhamid'in Valileri*. İstanbul: Klasik.
- Koca Sekbanbaşı. (1974). *Koca Sekbanbaşı Risalesi*. A. Uçman (Haz.). İstanbul: Tercüman 1001 Temel Eser.
- Koç, B. (2021). *Osmanlı Modernleşmesi ve Midhat Paşa Tuna Vilayeti Meclisleri ve Yeniden Yapılanma Çabaları*. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür.
- Koçi Bey. (1972). *Koçi Bey Risalesi*. Z. Danışman (Haz.). İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Korkut, H. (2007). *Osmanlı Elçileri Gözü ile Avrupa*. İstanbul: Gökkuşbu.
- Korlaelçi, M. (1989). Bazı Tanzimatçılarımızın Pozitivistlerle İlişkileri. *Tanzimat'ın 150. Yıl Dönümü Sempozyumu* içinde (ss. 25-43). Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Köker, L. (2013). *Modernleşme, Kemalizm ve Demokrasi*. İstanbul: İletişim.
- Köprülü, F. (2003). *Osmanlı İmparatorluğu'nun Kuruluşu*. Ankara: Akçağ.
- Kunt, İ. M. (1978). *Sancaktan Eyalete 1550-1650 Arasında Osmanlı Ümerası ve İl İdaresi*. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi.
- Kunt, İ. M. (1988). Siyasal Tarih 1300-1600. S. Akşin (Ed.), *Türkiye Tarihi 2 Osmanlı Devleti 1300-1600* içinde (ss. 15-144). İstanbul: Cem.
- Kunt, İ. M. (2005). Siyasal Tarih 1600-1789. S. Akşin (Haz.). *Zirveden Çöküşe Osmanlı Tarihi 2* içinde (ss. 19-76). İstanbul: Milliyet.
- Kunt, İ. M. (2012). Bir Şehzade Sancağa Çıkar Bir İhtimal Dönmek Üzere. B. Tezcan ve Karl R. Barbir (Eds.), (Z. N. Yelçe, Çev.), *Osmanlı Dünyasında Kimlik ve Kimlik Oluşumu Norman Itzkowitz Armağanı* içinde (ss. 79-90). İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi.
- Kuran, E. (1968). *Avrupa'da Osmanlı İkamet Elçiliklerinin Kuruluşu ve İlk Elçilerin Siyasi Faaliyetleri 1793-1821*. Ankara: Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü.
- Kuran, E. (2013). *Türkiye'nin Batılılaşması ve Milli Meseleler*. M. Türköne (Haz.). Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Kuran, A. B. (2000). *İnkılap Tarihimiz ve Jön Türkler*. İstanbul: Kaynak.
- Kuran, A. B. (2012). *Osmanlı İmparatorluğu'nda İnkılap Hareketleri ve Milli Mücadele*. İstanbul: Türkiye İş bankası.
- Kurtaran, U. (2019). 18. Yüzyılın İlk Yarısında Osmanlı Devleti'nde Yenileşme Çalışmaları ve Avrupa Algısı (1700-1754). A. Dönmez (Ed.). *Osmanlı Modernleşmesi Reform Çağında Çözüm Arayışları* içinde (ss.13-56). İstanbul: Kitap
- Kutlu, Ö. (2012). *İdari Reform Transferi: Ülkelerin Birbirinden Kamu Politikaları Transfer Etmeleri ve Öğrenmeleri*. Ankara: Seçkin.
- Kütükoğlu, M. S. (1994). Osmanlı İktisadi Yapısı. E. İhsanoğlu (Ed.), *Osmanlı Devleti ve Medeniyeti Tarihi 1. Cilt* içinde (ss. 513-650). İstanbul: IRCICA
- Le Goff, J. (2020). *Tarihi Dönemlere Ayırmak Şart mı?* (A. Berktaş, Çev.). İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür.

- Lewis, B. (2004). *Modern Türkiye'nin Doğuşu* (M. Kıratlı, Çev.). Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Lewis, B. (2009). *Ortadoğu* (S. Y. Kölay, Çev.). Ankara: Arkadaş
- Lindner, R. P. (1995). *Göçebe Bir Aşiret Ne İdi?* (M. Murat Baskıcı, Çev.). Ankara: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi.
- Lowry, H. W. (2003). *The Nature Of The Early Ottoman State*. Albany: State University Of Newyork Press.
- Lowry, H. W. (2012). Osmanlı Balkanları'nda 'Çorba Müslümanları': Bir Batı ve Doğu Osmanlı İmparatorluğu Var mıydı? D. Quataert ve B. Tezcan (Eds.), *Hakim Paradigmaların Ötesinde Rifa'at Abou-El-Haj'a Armağan* içinde (ss. 125-167). Ankara: Tan.
- Lütfi Paşa. (2001). *Tevarih-i Al-i Osman* (K. Atik, Haz.). Ankara: Kültür Bakanlığı.
- Mardin, Ş. (2006). Tanzimat Fermanının Manası Yeni Bir İzah Denemesi. H. İnalçık ve M. Seyitdanlıoğlu (Eds.), *Tanzimat* içinde (ss. 217-257). Ankara: Phoenix.
- Mardin, Ş. (2008). *Türk Modernleşmesi*. İstanbul: İletişim.
- Mardin, Ş. (2010). *Yeni Osmanlı Düşüncesinin Doğuşu*. İstanbul: İletişim.
- McGowan, B. (2004). Ayanlar Çağı 1699-1812. H. İnalçık ve D. Quataert (Ed.), *Osmanlı İmparatorluğu'nun Ekonomik ve Sosyal Tarihi 2. Cilt* içinde (ss. 759-884). İstanbul: Eren.
- Mechinger, E. L. (2022). *İlk Modern Osmanlı Ahmet Vasıf'ın Fikri Gelişimi*. (N. Elhüseyni, Çev.). İstanbul: Yky
- Mehmet Emin Nahifi Efendi. (1898). *Sefaretname-i Abdülkerim Paşa*: İstanbul: İkdam Matbaası.
- Mehmet Memduh Paşa. (1990). *Tanzimattan Meşrutiyete Mir'at-i Şuunat*. İstanbul: Nehir.
- Mehmet Memduh Paşa. (1995). *Tanzimattan Meşrutiyete Kuvvet-i İkbal Alamat-i Zeval Tasvir-i Ahval Tenvir-i İstikbal Fevran-ı Zaman*. İstanbul: Nehir
- Melikoff, I. (1997). İlk Osmanlıların Toplumsal Kökeni. E. Zachariadou (Ed.), *Osmanlı Beyliği 1300-1389* içinde (ss. 149-158). İstanbul: Tarih Vakfı Yurt
- Menemencioglu Ahmet Bey. (1997). *Menemenciogulları Tarihi*. Y. Kurt (Haz.). Ankara: Akçağ.
- Mithat, A. H. (2011). *Mithat Paşa Hayatı, Hizmetleri ve Sürgün Dönemi*. N. Günel (Haz.) İstanbul: Fevziye Mektepleri.
- Moltke, H. V. (1967). *Türkiye Mektupları*. (K. V. Gül, Çev.). Ankara: Varlık.
- Mundy, M. ve Smith, R. S. (2013). *Modern Devlete Giden Yolda Müllk Siyaseti Osmanlı Suriyesi'nde Hukuk Yönetim ve Üretim* (S. Kızıltoprak, Çev.). İstanbul: Tarih Vakfı Yurt.
- Murphey, R. (2011). Mustafa Ali ve Kültürel Yozlaşma Görüşü. M. Armağan (Haz.). *Osmanlı Tarihini Yeniden Yazmak* içinde (ss. 249-266). İstanbul: Timaş

- Murphey, R. (2015). Mutlaki İdare Sisteminin Ayrıntıları Osmanlı Genişleme Döneminde Zaman ve Mekan Analizi (Doğu ve Güney Kesimleri). E. Tural ve S. Çapar (Eds.), *1864 Vilayet Nizamnamesi* içinde (ss. xıı-xxı). Ankara: Todaie Kitabevi.
- Mustafa Hattı Efendi. (1999). *Viyana Sefaretnamesi*. A. İ. Savaş (Haz.). Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Mustafa Sami Efendi. (1996). *Avrupa Risalesi (Bir Osmanlı Bürokratının Avrupa izlenimleri)*. M. F. Andı (Haz.). İstanbul: Kitabevi.
- Nagata, Y. (2021). Anadolu ve Balkanlar'da Ayan: Karaosmanoğulları Ailesi Örneği (18. ve 19. Yüzyıllar). A. Anastasopoulos (Ed.), *Osmanlı İmparatorluğu'nda Taşra Elitleri* içinde (ss. 383-414). İstanbul: Küre.
- Nalbant, A. (2012). *Üniter Devlet Bölgeselleşmeden Küreselleşmeye*. İstanbul: 12 Levha
- Namık Kemal. (2005). *Osmanlı Modernleşmesinin Meseleleri Bütün Makaleleri I*. N. Y. Aydoğdu ve İ. Kara (Haz.). İstanbul: Dergah.
- Nasreddin Tusi. (2005). *Ahlak-ı Nasiri*. A. V. Taştan-H. Nazlıgül (Haz.). Ankara: Fecr.
- Neumann, C. K. (1998). Ahmet Cevdet Paşa'nın Tarihçiliğine Yansıyan Zihniyet Dünyası H. C. Tuncer (Haz.). *Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Problemler, Araştırmalar, Tartışmalar 1. Uluslararası Tarih Kongresi 24-26 Mayıs 1993-Ankara: Bildiriler* (s. 64-71). Ankara: Tarih Vakfı Yurt.
- N. Machiavelli. (2009). *Hükümdar*. Konya: BKM
- Nizamülmülk. (2006). *Siyasetname* (N. Bayburtlugil, Çev.). İstanbul: Dergah.
- Ocak, A. Y. (1997). Osmanlı Beyliği Topraklarındaki Sufi Çevreler ve Abdalan-ı Rum Sorunu. E. Zachariadou (Ed.), *Osmanlı Beyliği 1300-1389* içinde (ss. 159-172). İstanbul: Tarih Vakfı Yurt
- Ocak, A. Y. (2013). *Osmanlı Toplumunda Zındıklar ve Mühlidler Yahut Dairenin Dışına Çıkanlar (15. – 17. Yüzyıllar)*. İstanbul: Tarih Vakfı Yurt.
- Okur, C. (2006). *Tanzimat Dönemi Reformlarında İngiliz Etkisi*. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Onur, V. (1964). *Tanzimat Devrinin Büyük ve Unutulmaz Devlet Adamları*. İstanbul: Başnur.
- Ortaylı, İ. (1985). *Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Yerel Yönetim Geleneği*. İstanbul: Hil.
- Ortaylı, İ. (2007). *Batılılaşma Yolunda*. İstanbul: Merkez.
- Ortaylı, İ. (2010-a) *İmparatorluğun En Uzun Yüzyılı*. İstanbul: Timaş.
- Ortaylı, İ. (2010-b). *Osmanlı'da Milletler ve Diplomasi*. İstanbul: T. İş Bankası.
- Ortaylı, İ. (2010-c) *Tarihimiz ve Biz*. İstanbul: Timaş.
- Ortaylı, İ. (2010-d) *Türkiye Teşkilat ve İdare Tarihi*. Ankara: Cedit.
- Ortaylı, İ. (2011). II. Abdülhamit ve İmparatorluğun Sonu. M. Armağan (Haz.). *Osmanlı Tarihini Yeniden Yazmak* içinde (ss. 283-290). İstanbul: Timaş
- Ortaylı, İ. (2014). *Tarihin Sınırlarına Yolculuk*. İstanbul: Timaş.

- Ortaylı, İ. (2015). Asr-ı Tnazimat: Osmanlı 19. Yüzyılına Bakış. E. Tural ve S. Çapar (Eds.), *1864 Vilayet Nizamnamesi* içinde (ss. xii-xxi). Ankara: Todaie Kitabevi.
- Ortaylı, İ. (2016-a). *Hukuk ve İdare Adamı Olarak Osmanlı Devleti'nde Kadı*. İstanbul: Kronik.
- Ortaylı, İ. (2016-b). *Osmanlı'ya Bakmak*. İstanbul: İnkılap.
- Ortaylı, İ. (2019). Osmanlı Devleti'nde Laiklik Hareketleri Üzerine. E. Kalaycıoğlu ve A. Y. Sarıbay (Ed.), *Türk Siyasal Hayatı Türkiye'de Politik Değişim ve Modernleşme* içinde (ss. 175-190). Bursa: Sentez.
- Öğreten, A. (2014). *Nizam-ı Cedide Dair Askeri Layihalar*. Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Önder, M. (1973). *Anadolu'yu Aydınlatanlar (Tanzimat'a Kadar) I*. İstanbul: Yky.
- Önen, N. ve Reyhan, C. (2011). *Mülkten Ülkeye Türkiye'de Taşra İdaresinin Dönüşümü (1839-1929)*. İstanbul: İletişim.
- Özbek, N. (2010). Osmanlı Taşrasında Denetim: Son Dönem Osmanlı İmparatorluğu'nda Jandarma (1876-1908). E. B. Paker (Ed.), *Türkiye'de Ordu, Devlet ve Güvenlik Siyaseti* içinde (ss. 47-78). İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi.
- Özbek, N. (2015). *İmparatorluğun Bedeli Osmanlı'da Vergi Siyaset ve Toplumsal Adalet*. İstanbul: Boğaziçi
- Özbek, N. (2016). *Osmanlı İmparatorluğu'nda Sosyal Devlet Siyaset, İktidar ve Meşruiyet 1876-1914*. İstanbul: İletişim
- Özcan, A. (1994). Osmanlı Askeri Teşkilatı. E. İhsanoğlu (Ed.), *Osmanlı Devleti ve Medeniyeti Tarihi I. Cilt* içinde (ss. 337-374). İstanbul: IRCICA
- Özçelik, İ. (2016). *Devlet-i Aliyye'nin Taşra Yönetimi Sancak Kanunnamelerinden Örnekler (Rodos, Prizrin, İskenderiye, Çemişgezek, Antep, Kütahya ve Tarsus Kanunnameleri)*. Ankara: Gazi.
- Özdemir, F. (2012). *Defterdar Mehmed Şerif Efendi'nin Layihasının Nizam-ı Cedid İslahatındaki Rolü*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon.
- Özdemir Tsarouhas, U. E. (2013). *Good Governance in Conditions of Globalization and Europeanization: Public Finacial Management in Turkey from A Policy Transfer Approach / Küreselleşme ve Avrupalılaşıma Etkisinde İyî Yönetişim: Politika Transferi bağlamında Türkiye'de Kamu Mali Yönetimi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Metu, Ankara.
- Öz, M. (2019). *Kanun-ı Kadim'in Peşinde. Osmanlı'da Çözülme ve Gelenekçi Yorumları*. İstanbul: Dergah.

- Özdemiray, S. M. (2018). *Yeni Kurumsalcılık Ekseninde Mülki İdarede Süreklilik ve Değişim*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Özel, İ. (1985). Tanzimat'ın Getirdiği Aydın. *Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Türkiye Ansiklopedisi* içinde (ss. 61-66). İstanbul: İletişim.
- Özel, O. (2015). *Dün Sancısı Türkiye'de Geçmiş Algısı ve Akademik Tarihçilik*. İstanbul: Tarih Vakfı Yurt.
- Özkaya, Y. (1994). *Osmanlı İmparatorluğu'nda Ayanlık*. Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Özşen, T. (1988). *Türk İdare Dergisi (1928-1988)*. Ankara: İçişleri Bakanlığı.
- Öztuna, Y. (2006). *Tanzimat Paşaları Ali ve Fuad Paşalar*. İstanbul: Ötüken.
- Öztürk, H. Y. (2010). *İlerlemeci Tarih Anlayışı ve Bu Anlayışta Fukuyama'nın Yeri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, T. C. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Pakalın, M. Z. (1971). *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Sözlüğü I*. İstanbul: Milli Eğitim.
- Pakalın, M. Z. (1993). *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Sözlüğü 3*. İstanbul: Milli Eğitim.
- Pamuk, Ş. (1984). *Osmanlı Ekonomisi ve Dünya Kapitalizmi (1820-1913)*. Ankara: Yurt.
- Pamuk, Ş. (1994). *Osmanlı Ekonomisinde Bağımlılık ve Büyüme (1820-1913)*. İstanbul: Tarih Vakfı Yurt.
- Pamuk, Ş. (2004). Osmanlı İmparatorluğu'nda Para 1326-1914. H. İnalçık ve D. Quataert (Ed.), *Osmanlı İmparatorluğu'nun Ekonomik ve Sosyal Tarihi 2. Cilt* içinde (ss. 1053-1094). İstanbul: Eren
- Piterberg, G. (2017). *Bir Osmanlı Trajedisi Tarihyazımının Tarihle Oyunu* (U. Abacı, Çev.). İstanbul: Koç Üniversitesi Yayınları.
- Poggi, G. (2012). *Modern Devletin Gelişimi Sosyolojik Bir Yaklaşım* (Ş. Kut ve Binnaz Toprak, Çev.). İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi.
- Quataert, D. (2004). 19. Yüzyıla Genel Bakış: İslahatlar Devri 1812-1914. H. İnalçık ve D. Quataert (Ed.), *Osmanlı İmparatorluğu'nun Ekonomik ve Sosyal Tarihi 2. Cilt* içinde (ss. 885-1052). İstanbul: Eren
- Quataert, D. (2011). Osmanlı Tarih Yazımı ve Gerileme Kavramına Yönelik Değişen Tavırlar. M. Armağan (Haz.). *Osmanlı Tarihini Yeniden Yazmak* içinde (ss. 291-302). İstanbul: Timaş
- Reinkowski, M. (2017). *Düzenin Şeyleri, Tanzimat'ın Kelimeleri 19. Yüzyıl Osmanlı Reform Politikasının Karşılaştırmalı Bir Araştırması* (Ç. C. Dikmen, Çev.). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Reyhan, C. (2007). *Osmanlı'da İki Tarz-ı İdare: Merkezîyetçilik-Adem-i Merkezîyetçilik*. Ankara: İmge.

- Reyhan, C. (2008). *Osmanlı'da Kapitalizmin Kökenleri*. İstanbul: Tarih Vakfı Yurt.
- Reyhan, C. (2015). 1864-1871 Vilayet Nizamnamelerinde İdare Meclisleri: Osmanlı Taşrasında "Birörnek Yönetim Modeli"nin Kuruluş Sorunu. E. Tural ve S. Çapar (Eds.), *1864 Vilayet Nizamnamesi* içinde (ss. 51-68). Ankara: Todaie Kitabevi.
- Roberts, J. M. (2010). *Avrupa Tarihi* (F. Aytuna, Çev.). İstanbul: İnkılap.
- Salzmann, A. (2011). *Modern Devleti Yeniden Düşünmek Osmanlı Ancien Regime'i* (A. Özdemir, Çev.). İstanbul: İletişim.
- Sayar, A. G. (2008). *Osmanlı'dan 21. Yüzyıla Ekonomik, Kültürel ve Devlet Felsefesine Ait Değişmeler*. İstanbul: Ötüken.
- Schilcher, L. (1998). Geç Osmanlı Suriyesi'nde Tahıl Ekonomisi ve Büyük Ölçekli Ticarileşme Sorunu. Ç. Keyder ve F. Tabak (Eds), *Osmanlı'da Toprak Mülkiyeti ve Ticari Tarım* içinde (ss. 180-205). İstanbul: Tarih Vakfı Yurt.
- Sencer, M. (1992). *Türkiye'nin Yönetim Yapısı*. İstanbul: Alan
- Sencer, M. (2002). *Osmanlılarda Din ve Devlet*. İstanbul: Toplumsal Dönüşüm.
- Seyitdanlıoğlu, M. (2010). *Tanzimat Döneminde Modern Belediyeciliğin Doğuşu*. İstanbul: Türkiye İş Bankası.
- Seyitdanlıoğlu, M. (2015). Tuna Vilayeti Nizamnamesi. E. Tural ve S. Çapar (Eds.), *1864 Vilayet Nizamnamesi* içinde (ss. 47-50). Ankara: Todaie.
- Sezer, Ö. ve Sezer A. O. (2016). Devlet Yönetimi Teorisi Olarak Nizamü'l-Mülk'ün Siyasetnamesi Çerçevesinde Adalet ve Meşruiyet. M. Akıncı ve G. N. Şafak (Ed.), *Türk İslam Siyasi Düşüncesi* içinde (ss. 159-178). Ankara: Eğitimei Kamu Çalışanları Sendikası
- Sezer Becel, İ. (2009). *Türkiye'de Bayan Mülki İdare Amirliği Uygulaması*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.
- Shaw, S. J. (2008). *Osmanlı İmparatorluğu ve Modern Türkiye 1* (M. Harmancı, Çev.). İstanbul: E.
- Shaw, S. J. (2010). *Osmanlı İmparatorluğu ve Modern Türkiye 2* (M. Harmancı, Çev.). İstanbul: E.
- Skocpol, T. (2014). *Tarihsel Sosyoloji Bloch'tan Wallerstein'e Görüşler ve Yöntemler* (A. Fethi, Çev.). İstanbul: Tarih Vakfı Yurt.
- Sobacı, M. Z. (2009). *İdari Reform ve Politika Transferi: Yeni Kamu İşletmeciliğinin Yayılışı*. Ankara: Turhan.
- Solak, Ö. (2014). *Cumhuriyet Dönemi Türk Romanında Merkez - Taşra Çatışması*. İstanbul: Hikmetevi.
- Solnon, J. F. (2020). *Osmanlı İmparatorluğu ve Avrupa* (A. Berktaş, Çev.). İstanbul: T. İş Bankası.

- Soysal, İ. (1999-a). Umur-ı Hariciye Nezareti'nin kurulması. Çağdaş Türk Diplomasisi: 200 Yıllık Süreç Sempozyumu içinde, (ss.71-76). Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Soysal, İ. (1999-b). *Fransız İhtilali ve Türk Fransız Diplomasisi Münasebetleri*. Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Steinherr, I. B. (1997). Bitinya'da Gayrimüslim Nüfus (14. Yüzyılın İkinci Yarısı- 15. Yüzyılın İlk Yarısı). E. Zachariadou (Ed.), *Osmanlı Beyliği 1300-1389* içinde (ss. 8-22). İstanbul: Tarih Vakfı Yurt
- Şapolyo, E. B. (1945). *Mustafa Reşit Paşa ve Tanzimat Devri Tarihi*. İstanbul: Güven.
- Şehdi Osman Efendi. (2011). *Rusya Sefaretnamesi*. T. Polatçı (Haz.). Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Şener, A. (1990). *Tanzimat Dönemi Osmanlı Vergi Sistemi*. Ankara: İşaret.
- Şevki, M. A. (1968). *Osmanlı Tarihinin Sosyal Bilimle Açıklanması*. İstanbul: Elif.
- Şimşek, A. R. (2006). *Osmanlı Ordusunda 18. ve 19. Yüzyıllarda Yapılan İslahat Çalışmaları ve Bu Çalışmalarda Yabancı Uzmanların Rolü*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Tabak, F. (2021). *Solan Akdeniz 1550-1870*. (N. Elhüseyni, Çev.). İstanbul: Telemak.
- Tabak, S. (2016). *Osmanlı'dan Cumhuriyet'e İzmir'de Mülki İdare ve İdareciler (1867-1950)*. Konya: Kömen.
- Tanör, B. (2010). *Osmanlı Türk Anayasal Gelişmeleri*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Tanyeli, U. (2011). Bir Historiyografik Model Olarak Gerileme-Çöküş ve Osmanlı Mimarlığı Tarihi. M. Armağan (Haz.). *Osmanlı Tarihini Yeniden Yazmak* içinde (ss. 303-318). İstanbul: Timaş
- Tezcan, B. (2010). *The Second Ottoman Empire. Political and Social Transformation in the Early Modern World*. Newyork: Cambridge University Press.
- Tezcan, B. (2012-a). Bilim Üzerinden Siyaset: Erken Modern Osmanlı Bilimi Üzerine Düşünceler. D. Quataert ve B. Tezcan (Eds.), *Hakim Paradigmaların Ötesinde Rifa'at Abou-El-Haj'a Armağan* içinde (ss. 169-194). Ankara: Tan.
- Tezcan, B. (2012-b). Karanlığı Dağıtmak: Molla Ali'nin Yaşamı ve Eserleri Işığında 17. Yüzyıl Başlarında Osmanlı İmparatorluğu'nda "İrk" Siyaseti. B. Tezcan ve Karl R. Barbir (Eds), (Z. N. Yelçe, Çev.), *Osmanlı Dünyasında Kimlik ve Kimlik Oluşumu Norman Itzkowitz Armağanı* içinde (ss. 91-116). İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi.

- Tezcan, B. (2011). Tarih Üzerinden Siyaset: Erken Modern Osmanlı Üzerinden Tarih yazımı. V. H. Aksan ve D. Goffman (Eds.), *Erken Modern Osmanlılar İmparatorluğun Yeniden Yazımı* içinde (ss. 223-267). İstanbul: Timaş.
- Thornton, T. (2015). *Bir İngiliz Tacirin İzlenimleriyle Osmanlıda Siyaset, Toplum, Din, Yönetim (1793-1807)* (E. Ertürk, Çev.). İstanbul: Tarih Vakfı Yurt.
- Timur, T. (1998). *Osmanlı Çalışmaları İlkel Feodalizmden Yarı Sömürge Ekonomisine*. Ankara: İmge.
- Tilly, C. (2001). *Zor, Sermaye ve Avrupa Devletleri'nin Oluşumu 990-1992* (K. Emiroğlu, Çev.). Ankara: İmge.
- Tok, N. (2008). Küreselleşme ve Ulus-Devletin Dönüşümü. M. Özel ve V. Eren (Eds.), *Devletin Dönüşümü ve Yeni Dönem Kamu Yönetimi* içinde (ss. 15-36). Konya: Çizgi.
- Tolga F. (2018). *Türkiye'de Taşra İdaresinin Tarihsel Gelişimi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.
- Torun, S. F. (2005). *Tanzimat'tan Meşrutiyet'e Türkiye'de Kaza Yönetimi 1842-1876*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Torun, S. F. (2012). *Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Türkiye'de Sancak Yönetimi 1839-1921*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Tuncer, H. ve Tuncer, H. (1997). *Osmanlı Diplomasisi ve Sefaretnameler*. Ankara: Ümit.
- Tunçay, M. (1981). *Türkiye Cumhuriyeti'nde Tek-Parti Yönetimi'nin Kurulması (1923-1931)*. Ankara: Yurt.
- Tural, E. (2009). *Osmanlı İmparatorluğu ve Avrupa Devlet Sistemi*. İstanbul: IQ
- Tural, E. (2015). Osmanlı Taşrasında Fransa Etkisi 1864 Nizamnamesi'nin Arkasında III. Napolyon mu Vardı? E. Tural ve S. Çapar (Eds.), *1864 Vilayet Nizamnamesi* içinde (ss. 69-96). Ankara: Todaie Kitabevi.
- Türkdoğan, O. ve Gökçe, O. (2015). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemi*. Konya: Çizgi.
- Ulucak, B. (2010). *Türkiye'de Mülki İdare Sistemi ve Sistemin Güncel Sorunları*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Unat, F. R. (2008). *Osmanlı Sefirleri ve Sefaretnameleri*. Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Uzun, A. (2002). *Tanzimat ve Sosyal Direnişler Niş İsyanı Üzerine Ayrıntılı Bir İnceleme*. İstanbul: Eren.
- Uzunçarşılı, İ. H. (1984). *Osmanlı Devleti Teşkilatına Medhal*. Ankara: Türk Tarih Kurumu.

- Uzunçarşılı, İ. H. (1988). *Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilatı*. Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Üçyiğit, E. (1994). Akdeniz Medeniyetleri Tarihinde Tanzimat. *Tanzimat'ın 150. Yıldönümü Uluslararası Sempozyumu 31 Ekim- 3Kasım 1989* içinde (ss.7-13). Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Ünal, S. (1994). Tanzimat Döneminde Dış Politika. *Tanzimat'ın 150. Yıl Dönümü Sempozyumu* içinde (ss. 203-210). Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- White, S. (2011). *The Climate Of Rebellion In The Early Modern Ottoman Empire*. Cambridge: Cambridge University Press.
- White, S. (2020). *Osmanlıda İsyân İklimi Erken Modern Dönemde Celali İsyânları* (N. Elhüseyni, Çev.). İstanbul: Alfa.
- Weber, M. (2012). *Ekonomi ve Toplum Cilt-2* (L. Boyacı, Çev.). İstanbul: Yarım.
- Wickham, C. (2016). *Medieval Europe*. New Haven And London: Yale University.
- Yaman, T.M. (1940). *Osmanlı İmparatorluğu Mülki İdaresi'nde Avrupalılaştırma*. İstanbul.
- Yaşar, M. Ş. (2011). *Türkiye'de Mülki İdare Sistemi ve Mülki İdare Amirliği*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Yaycıoğlu, A. (2010). Sened-i İttifak (1808): Osmanlı İmparatorluğu'nda Bir Ortaklık ve Entegrasyon Denemesi. S. Kenan (Ed.). *Nizam-ı Kadimden Nizam-ı Cedide: III. Selim ve Dönem* içinde (ss. 667-709). İstanbul: İSAM.
- Yaycıoğlu, A. (2016). *Partners Of The Empire The Crisis Of The Ottoman Order in the Age Of Revolutions*. California: Stanford University.
- Yayman, H. (2008). *Türkiye'nin İdari Reform Tarihi*. Ankara: Turhan
- Yerasimos, S. (1977). *Az gelişmişlik Sürecinde Türkiye 2: Tanzimat'tan I. Dünya Savaşı'na*. İstanbul: Gözlem.
- Yerasimos, S. (2000). *Az gelişmişlik Sürecinde Türkiye 1: Bizans'tan Tanzimat'a*. İstanbul: Belge.
- Yurdakul, İ. (2008). *Osmanlı İlmiye Merkez Teşkilatı'nda Reform (1826-1876)*. İstanbul: İletişim.
- Yücel, Y. (1988). *Osmanlı Devlet Teşkilatına Dair Kaynaklar: Kitab-ı Müstetab, Kitabı Mesalihi'l Müslimin ve Menafi'i'l Mü'minin, Hırz-i'l Müluk*. Ankara: Türk Tarih Kurumu
- Ziya Paşa. (2019). *Arz-ı Hal*. Z. Taştan ve F. Korkmaz (Haz.). İstanbul: Hiperyayın.
- Zürcher, E. J. (1999). *Modernleşen Türkiye'nin Tarihi*, Çev.: Y.S. Gönen. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Zürcher, E. J. (2010). *The Young Turk Legacy and Nation Building (From The Ottoman Empire to Atatürk's Turkey)*. New York: I. B. Tauris & Co Ltd.
- Zweig, S. (2020). *Marie Antoinette Vasat Bir Karakterin Portresi* (C. Turan, Çev.). İstanbul: Can.

Makaleler

- Abou El-Haj, R. A. (1974). The Ottoman Vezir and Paşa Households 1683-1703: A Preliminary Report Author(s). *Journal of the American Oriental Society*, 94/4, 438-447.
- Ak, M. (2014). Divan Şiirinde Taşra Kullanımları ve Divan Şairinin Taşrası. *İstem*, 12/24, 85-102.
- Akbaş, H. ve Bozkurt, S. ve Yazıcı, K. (2018). Osmanlı Devletinde Lonca Teşkilatı Yapısı ve Yönetim Düşüncesi ile Karşılaştırılması. *Muhasebe ve Finans Tarihi Araştırmaları Dergisi*, İşletme Tarihi Özel Sayısı, 165-202.
- Akkaya Kia, R. (2015). Saraylı Bir Muhalifin Siyasi Mücadelesi: Teşebbüs-i Şahsi ve Adem-i Merkeziyet Cemiyeti. *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 21/2, 315-338.
- Akkaya, M. (2017). Gelibolulu Mustafa Ali'nin Nüşatü's Selâtini Ve 'Adalet' Kavramı. *Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4 (3), 100-111.
- Alpay, İ. H. (1965). İl Özel İdaresi Tarihçesi. *Türk İdare Dergisi*, 36/295 (Temmuz Ağustos), 3-31.
- Altay, A. (2011). Klasik Dönem Osmanlı Siyasetname Geleneğine Genel Bir Bakış. *Turkish Studies*, 6/3, 1795-1809.
- Altuğ, U. (2016). Kanun-i Sultan Süleyman Döneminde Dergah-ı Ali Çavuşluğu'nun Kariyer Yolları ve Çavuşlar. *Osmanlı Mirası Araştırmaları Dergisi*, 3/5, 116-128.
- Baer, G. (1963). Türk Loncalarının Yapısı ve Bu Yapının Osmanlı Sosyal Tarihi İçin Önemi. *Tarih Araştırmaları Dergisi*, 8/14, 99-119.
- Bağdemir, A. (2009). Adalet Mülk'ün Temelidir Özdeyişi Üzerine. *Turkish Studies International Periodical For The Languages, Literature and History Of Turkish or Turkic Volume*, 4/3, 283-296.
- Barkan, Ö. (1941). İslam-Türk Mülkiyet Hukuku Tatbikatının Osmanlı İmparatorluğu'nda Aldığı Şekiller: İmparatorluk Devrinde Toprak Mülk ve Vakıfların Hususiyeti. *Journal of Istanbul University Law Faculty Dergisi*, 7/4, 906-942.
- Barkan, Ö. L. (1943). Tarih, Felsefe ve İçtimaiyat; Osmanlı İmparatorluğu'nun Teşekkülü Meselesi. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 1/2, 343-356.
- Bayer, R. (2011). Hasan Kafi Akhisari'nin Hayatı ve Siyasetname Alamı İle İlgili "Usulü'l Hikem Fi Nizami'l-Alem" Adlı Eseri Üzerine Bir Değerlendirme. *Hikmet Yurdu Düşünce – Yorum Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*, 4/4, 131-145.
- Bektaş Öztaşkın, Ö. (2007). Osmanlı Reayası İle Avrupa Serfinin Karşılaştırılması. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*. 0/16, 247-264.
- Bennett, C. J. (1991). What Is Policy Convergence and What Causes It? *British Journal of Political Science*, 21/2, 215-233.

- Berkman, A. Ü. (1987). Amme İdaresi Dergisi'nde Yayınlanan Makaleler ve Türk Yönetim Bilimi", *Amme İdaresi Dergisi*, 20/4, 19-42.
- Beydilli, K. (1987). İlk Mühendislerimizden Seyyid Mustafa ve Nizam-ı Cedid'e Dair Risalesi. *Tarih Enstitüsü Dergisi*, 0/13, 386-479.
- Bilgin, A. ve Ekin, Ü. (2014). Bir Kimliğin Dönüşümü: "Asker"likten "Asker-Esnaflığa, Akademik İncelemeler Dergisi, 2/1, 215-229.
- Çakan, I. (2006). Erken Cumhuriyet Döneminde Türk Kamu Yönetiminin Modernleşmesi: Merkezileşme, *Amme İdaresi Dergisi*, 39/4, 45-73.
- Çadırcı, M. (1963). Anadolu'da Redif Askeri Teşkilâtının Kuruluşu. *Tarih Araştırmaları Dergisi*, 8/14, 63-75.
- Çağman, E. (1999). III. Selim'e sunulan bir ıslahat raporu: Mehmet Şerif Efendi Lâyihası. *Divan: Disiplinlerarası Çalışmalar Dergisi*, 0/7, 217-233.
- Dağlı, M. (2020). 18. Yüzyıl Sonunda Ayanlık Siyaseti ve Germiyanzadeler. *Osmanlı Araştırmaları*, 55/55, 145-180.
- Demirci, A. G. (2010). Bir Politika Transferi Örneği Olarak Türkiye'de Kadro Sistemi'nin İnşası, *Toplum ve Demokrasi Dergisi*, Ocak-Aralık, 143-168.
- Doğan, H. (2018). Osmanlı Mukataa Yönetim Organizasyonunda Yeni Bir Model: Tımar Alanlarının Mukataalaştırılma Süreci ve Malikane Olarak Satışa Çıkarılan İlk Haslar. *International Journal Of History*, 10/9, 103-131.
- Dolowitz, D. ve Marsh D. (1996). Who Learns What From Whom: A Review of the Policy Transfer Literature, *Political Studies*, XLIV, 343-357.
- Dolowitz, D. ve Greenwold, S. ve Marsh, D. (1999). Policy Transfer: Something Old, Something New, Something Borrowed, But Why Red, White and Blue, *Parliamentary Affairs*, 52/4, 719-730.
- Dolowitz, D. ve Marsh, D. (2000). Learning From Abroad: The Role of Policy Transfer in Contemporary Policy Making. *Governance*, 13/1, 5-24.
- Döşemetaş, Ö. (2018). Sadrazam Lütfi Paşa'nın Hayatı ve İlmi Kişiliği. *Anasay*, 0/5, 33-50.
- Efe, A. (2009). Tanzimat'ın Eyalet Reformları. 1840-64 Slistre Örneği. *Karadeniz Araştırmaları Dergisi*, 6/22, 87-113.
- Ekinci, E. B. (2008). Osmanlı İdaresinde Adem-i Merkeziyet ve İmtiyazlı Eyaletler. *Türk Hukuk Tarihi Araştırmaları*, 0/6, 7-84.
- Eldem, E. (1999). 18. Yüzyıl ve Değişim. *Cogito (Osmanlılar Özel Sayısı)*, Yaz/19, 190-199.
- Elibol, N. (2007). Osmanlı İmparatorluğu'nda Nüfus Meselesi ve Demografi Araştırmaları. *Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF Dergisi*, 12/2, 135-160.
- Emecen, F. M. (1996). Beylikten Sancağa Batı Anadolu'da İlk Osmanlı Sancaklarının Kuruluşuna Dair Bazı Mülhazalar. *Belleten*, LX/227, 81-91.
- Emecen, F. M. (2001). Osmanlı Hanedanına Alternatif Arayışlar Üzerine Bazı Örnek ve Mülhazalar. *İslam Araştırmaları Dergisi*, (6), 63-76.

- Ertürk Keskin, N. (2007). Cumhuriyet Döneminde Toprağa Dayalı Örgütlenme: İl Yönetim Sistemi'nin Kuruluşu. *Memleket Siyaset Yönetim*, 2/5, 119-174.
- Eryiğit, B ve Kalafat, C. (2019). Osmanlı Devleti'nde 1840 – 1858 Yılları Arasında Taşra Yönetimini Düzenleyen Nizamnameler Üzerine Bir Değerlendirme. *Strategic Public Management Journal*, 5/10, 54-62.
- Evans, M. ve Davies, J. (1999). Understanding Policy Transfer: A Multi-Level, Multi Disciplinary Perspective. *Public Administration*, 77/2, 362-385.
- Gencer, B. (2009). Sosyal Devletten Kerim Devlete. *Bilgi Sosyal Bilimler Dergisi*, 0/2, 1-18. 21.05.2021.
- Göçoğlu, V. ve Aydın M. D. (2015). Kamu Politikası ve Sosyal Medya İlişkisinin Toplumsal Hareketler Bağlamında İncelenmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8/37, 880-901.
- Göçoğlu, V. ve Kurt, İ. D. ve Öktem, M. K. (2019). İdari Reformun Yüzyılı: Türk Kamu Yönetimi Reformlarının Karar Verme Yaklaşımları Çerçevesinde Değerlendirilmesi. *Ombudsman Akademik*, 5/10, 39-79.
- Gökbilgin, T. (1946). 1840'tan 1861'e Kadar Cebel-i Lübnan Meselesi ve Dürziler. *Belleten*, X/40, 641-703.
- Gökbunar, A. (2007). Celali Ayaklanmalarının Maliye Tarihi Açısından Değerlendirilmesi. *Yönetim ve Ekonomi: Celal Bayar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 14 (1), 1-24.
- Gökçe, A. F. (2010). Osmanlı Klasik Döneminde İdari Reform Hareketleri: Koçi Bey Risalesi. *Yasama Dergisi*, 14, 59-78.
- Gözler, K. (2019). Osmanlı Mülki İdare Sistemi Üzerinde Fransız Etkisi 1864 ve 1871 Vilayet Nizamnameleri Fransa'dan mı İktibas Edilmiştir? *Amme İdraresi Dergisi*, 52/1, 1-32.
- Güler, B. A. (1993). Yerel Yönetim Tarihine Yaklaşım Sorunu. *Amme İdraresi Dergisi*, 26/1, 87-96.
- Güler, B. A. (2000). Yerel Yönetimleri Güçlendirmek mi? Adem-i Merkeziyetçilik mi? *Çağdaş Yerel Yönetimler*, 9/2, 14-29.
- Gürer, C. ve Akgül A. ve Tosun H. (2016). Kamu Politikalarının Yayılımı: Kuramsal Bir İnceleme, *Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi*, 0/16, 23-44.
- Gürkan, H. (2013). Modernleşme ve Postmodernizm İçerisinde Gilles Deleuze'un Tarih Anlayışı Üzerine Bir İnceleme, *Electronic Turkish Studies*, 8/11, 131-148.
- İpşirli, M. (1981). Hasan Kafi El-Akhisari ve Devlet Düzenine Ait Eseri: Usulü'l Hikem Fi Nizami'l- Alem. *İstanbul Edebiyat Fakültesi Tarih Enstitüsü Dergisi*, 10-11, 239-278.
- İnalçık, H. (1964). Tanzimatın Uygulanması ve Sosyal Tepkileri. *Belleten*, XXVIII/112, 623-690.

- Jotaworn, S. ve Sunsaneevithayakul, I. (2016). Evaluation of Voluntary Policy Transfer: A Case Study of Bangkok World Bank Capital, *Journal of Public and Private Management*, 23/2, 149-174.
- Kalabalık, H. (1999). Türkiye'de Alan (Taşra) Yönetimi: İçinde Bulunduğu Sorunlar ve Çözüm Önerileri. *Türk İdare Dergisi*, 71/425, 61-103.
- Kara, B. (2006). Türkiye'de Personel Reformu Çalışmalarının Altyapısı: 1930-60 Yılları Arasında Yabancı Uzmanların Kamu Yönetimine İlişkin Hazırladıkları Raporlar. *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 30/2, 149-162.
- Karaer, N. (2011). Abdurrahim Muhip Efendi'nin Paris Büyük Elçiliği (1806-1811) ve Döneminde Osmanlı-Fransız Diploması İlişkileri. *OTAM Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi*, 30 (30), 1-26.
- Karaömerlioğlu, M. A. (2001/2002). Bağımlılık Kuramı, Dünya Sitemi Teorisi ve Osmanlı/Türkiye Çalışmaları. *Toplum ve Bilim Dergisi*, Kış/91, 81-99.
- Karataş, Z. (2015). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, *Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 1/1, 62-80.
- Kardaş, A. (2020). *Birinci Umumi Müfettişlik Bölgesinde Salgın Hastalıklarla Mücadele (1927-1952)*. Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi, 7/4, 2355-2385.
- Kartal, N. (2014). İl Sistemine Geçiş Sorunsalı: Türkiye'de 1864 Vilayet Nizamnamesi ile İl Sistemine Geçilmiş midir? *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 10/23, 279-294.
- Kaya, M. (2013). Yerel Yöneticiler Olarak 18. Yüzyılda Ankaralı Ayanlar. *Trakya Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 3 (05) , 141-162.
- Kaya Kılıç, S. (1995). Şemseddin Sami'nin Vilayet Yönetimi İle İlgili Layihası. *Amme İdaresi Dergisi*, 28/2, 119-140.
- Keser, A. (2012). Politika Transferi ve Türk Kamu Yönetiminde Etik, *Amme İdaresi Dergisi*, 45/4, 25-50.
- Kıral, B. (2020). Nitel Bir Veri Analiz Yöntemi Olarak Döküman Analizi, *Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 0/15, 170-189.
- Knill, C. (2005). Introduction: Cross-national Policy Convergence: Concepts, Approaches and Explanatory Factors. *Journal of European Public Policy*, 12/5, 764-775.
- Korkmaz, A. (2011). *Mehmet Sait Paşa Sefaretnamesi Üzerine Sosyolojik Bir Değerlendirme*. Necmettin Erbakan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 32/32, 201-236.
- Koyuncu Kaya, M. (2013). Esnaf Loncalarında Yeniçeriler. *History Studies International Journal of History*, 5/4, 189-205.
- Kutlu, Ö. ve Özdemiray S. M. (2016). Politika Transferine Karar Verme Süreci. *Sayıştay Dergisi*, 101, 79-95.

- Küçükyağcı, N. (2017). Bir Politika Transferi Örneği Olarak Türkiye'de Etik Yapılanma, *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1/4, 1-14.
- Kütükoğlu, M. S. (2011). Bir Ayan Ailesi Tavaszadeler. *Bellekten*, 75/273, 447-470.
- Lodge, C.M. ve James O. (2003). The Limitations of Policy Transfer and Lesson Drawing for Public Policy Research. *Political Studies Review*, 1/2, 179-193.
- Lokmacı, S. (2021). İbrahim Nihali'nin Devlet İşlerindeki Bozukluklar ve Bunların Düzeltilmesinde Takip Edilecek Yollara Dair Layiha Türündeki Eseri: Mir'atı'd Devlet. *Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 0/70, 463-487.
- Lütfi Paşa. (1980). Asafname-i Vezir Lütfi Paşa (A. Uğur, Haz.). *İslam İlimleri Enstitüsü Dergisi*, 4, 243-258.
- Menchinger, E. L. (2010). The Sefaretname of Ahmet Vasıf Efendi to Spain. *History Studies International Journal Of History Dergisi*, 2/3, 351-367.
- Midilli, M. (2020). Osmanlı Taşrası'nda Ehl-i Örf'e Karşı Kadınlar Yahut Kanun-u Kadim'in Ehl-i Şer' Bekçileri (1453-1586). *Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 0/59, 75-103.
- Newmark, A. J. (2002). An Integrated Approach To Policy Transfer And Diffusion. *Review of Policy Research*, Volume 19, Issue 2, 151-178.
- Üstündağ-Özdemir, N. (2018). Ayanlık Kurumunun Gelişimi ve Anadolu ile Balkan Coğrafyasındaki farklılıkları üzerine bir değerlendirme. *Curr Res Soc Sci*, 4(1), 29-38.
- Okumuş, O. (2013). Osmanlı Tarihinde Katledilen Şeyhülislamlar. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 5/1, 387-396.
- Özbek, Y. (2008). İdeolojinin İnşası: 15-16. Yüzyıl Osmanlı Selatin Camileri. *Bellekten*, 72/264, 535-566.
- Özkaya, Y. (1978). XVIII. Yüzyılın İlk Yarısında Yerli Ailelerin Ayanlıkları Ele Geçirışleri ve Büyük Hanedanlıkların Kuruluşu. *Bellekten*, 42/168, 667-723.
- Özkoç, Ö. (2021). Mısır Modernleşmesi'nin Tarihsel Kökenleri: Mehmet Ali Paşa Dönemi Üzerine Bir İnceleme. *Memleket Siyaset Yönetim Dergisi*, sayı: 36, 219-250.
- Özvar, E. (1999). Osmanlı Tarihini Dönemlendirme Meselesi ve Osmanlı Nasihat Literatürü. *Divan: Disiplinler Arası Çalışma Dergisi*, 0/7, 135-151.
- Pritsch, E. (1944). *İslamda Devlet Fikri (Tercüme)*. (S. Ş. Ansay, Çev.). Maarif Matbaası, Ankara, 245-274.
- Reyhan, C. (1998). Türkiye'de Modernleşmenin Kökenleri: Kalemîye Sınıfı. *Amme İdaresi Dergisi*, 31/4, 3/16.
- Reyhan, C. (1999/2000). Taşranın Osmanlı-Türk Siyasal Hayatına Etkisi Bir Açıklama Modeli. *Toplum ve Bilim Dergisi*, Kış/83, 292-322.

- Reyhan, C. (2008). İlim-Kılıç-Kalem: Osmanlı Kamu Personeli Rejiminde Üçlü İşlevsel Ayrışma. *Bellekten*, 72/263, 95-122.
- Rose, R. (1991). What is Lesson-Drawing. *Journal of Public Policy*, 11/1, 3-30.
- Sabev, O. (2013). Osmanlıların Balkanları fethi ve idaresinde Mihaloğulları Ailesi (XIV.-XIX. yüzyıllar): Mülkler, Vakıflar, Hizmetler. *OTAM Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi*, 33(33), 229-244.
- Sadoğlu, H. ve Coşgun, M. (2017). Osmanlı Devleti'nin Duraklama Döneminde Kamu Yönetimi'nin İslahına Yönelik Öneriler: Koçi Bey, Katip Çelebi ve Defterdar Sarı Mehmet Paşa. *Pesa Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3 (3), 196-204.
- Sakal, M ve Gölçek, A. (2017). Financial Crisis And Reform in the Ottoman State. *Sosyoekonomi Dergisi*, 25 (34), 11-32.
- Semiz, Y. (1994). Sadık Rıfat Paşa (1807-1857) Hayatı ve Görüşleri. *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 0/1, 135-144.
- Sencer, M. (1984). Osmanlı İmparatorluğu'nda Tanzimat Sonrası Siyasal ve Yönetimsel Gelişmeler. *Amme İdaresi Dergisi Ayrı Bastı*, 17/3, 46-73.
- Sezgin, Ş. (2010). Politika Transferi ve Türkiye'de Özelleştirme. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 0/27, 1-9.
- Soy, B. (2007). Lord Palmerston'un Osmanlı Toprak Bütünlüğünü Koruma Siyaseti. *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları (HÜTAD)*, (7) , 141-168.
- Söğütü , İ. (2010). Cumhuriyet Türkiye'sinde Modernleşme ve Bürokratik Vesayet. *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 0/19, 49-68.
- Stone, D. (1999). Learning Lessons and Transferring Policy Across Time, Space and Disciplines, *Politics*, Vol. 19 /1, 51-59.
- Stone, D. (2004). Transfer Agents and Global Networks in the 'Transnationalization' of Policy, *Journal of European Public Policy* 11:3, s. 545-566
- Şahin, A. ve Cengiz, S. (2010). 16'ncı Yüzyıl Fiyat Devrimi ve Osmanlı İnan Savaşlarının Osmanlı İpekçilik Endüstrisi Üzerine Etkileri. *İşletme ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 1/1, 69-82.
- Şengül, R. (2012). Fransa'da Valilik Kurumunun İdari Sistem İçindeki Konumu. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İİBF Dergisi*, 2/2, 13-21.
- Tanyıldız, S. (2020). III. Selim'e Sunulan Nizam-ı Cedid Layihaları Arasında Bir Sefaretname: Ebubekir Ratıp Efendi'nin Nemçe Sefaretnamesi. *İnsan ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 3/1, 591-607.
- Tural, E. (2004). Habsburg ve Osmanlı İmparatorluğu'nun En Uzun Asrı ve 1864 – Tuna Vilayet Nizamnameleri. *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*, 13/3, 83-113.
- Tural, E. (2005). 1864 ve 1871 Vilayet Nizamnameleri ve 1876 İdare-i Umumiyye-i Vilayat Talimatnamesi. *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*, 14/1, 71-91.

- Tural, E. (2005). Minyatür Bir Tanzimat Ülkesi: Lübnan ve 1861 Vilayet Nizamnamesi, *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*, 14/2, 65-91.
- Ünal, U. (2003). İdari ve Sosyal Alanda Nizam-ı Cedid Çabaları. *OTAM Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi*, 14/14, 273-289.
- Walker, J. (1969). The Diffusion of Innovations Among the American States, *The American Political Science Review*, Vol. 63 (3), s. 880-898.
- Wolman, H. (1992). Understanding Cross National Policy Transfers: The Case of Britain and the US, *Governance: An International Journal of Policy and Administration*, 5/1, 27-45.
- Yay, E. (2016). Bir Kamu Politikası Olarak Politika Transferi ve Türkiye Örneği, 4. *Sosyal Bilimler Sempozyumu*, 48-63.
- Yaycıoğlu, A. (2019). Perdenin Arkasındakiler Osmanlı İmparatorluğu'nda Sarraflar ve Finans Ağları Üzerine Bir Deneme. *Journal Of Turkish Studies*, 52, 375-396.
- Yaycıoğlu, A. (2021). Karlofça Anı: Osmanlı İmparatorluğu 18. Yüzyıla Nasıl Başladı? *Tarih ve Toplum Yeni Yaklaşımlar*, (18), 8-56.
- Yazıcı, N. (2008). Fâtih'in Yetiştirilmesi Üzerine Bazı Değerlendirmeler. *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 49/1, 1-15.
- Yeşil, F. (2012). III. Selim Devri Siyasi Literatürüne Bir Katkı: Yeni Bir Layiha Üzerine Notlar. *Belleten*, 76/275, 75-146.
- Yıldız, A. (2013). Şehzadeye Öğütler: Ebubekir Ratıb Efendi'nin Şehzade Selim'e (III) Bir Mektubu. *Osmanlı Araştırmaları*, 42/42, 233-274.
- Yılmaz, C. (2003). Osmanlı Siyaset Düşüncesi Kaynakları ile İlgili Yeni Bir Kavramsallaştırma: İslahatnâmeler. *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, (2), 299-338.
- Yılmaz, F. (2012). İlahi Hukuktan Beşeri Hukuka (Osmanlı Örneği), *EskiYeni*, 0/24, 111-128.
- Yücel, Y. (1974). Osmanlı İmparatorluğu'nda Desantralizasyona Dair Genel Gözlemler. *Belleten*, 38/152, 657-708.
- Yücel, Y. (1977). 16 ve 17. Yüzyıllarda Osmanlı İdari Yapısında Taşra Ümerasının Yerine Dair Düşünceler. *Belleten*, 41/163, 495-506.

OSMANLI'DAN CUMHURİYET'E TAŞRA YÖNETİM SİSTEMİNİN TEŞEKKÜLÜ (1362-1949)

Örgütlenme İlkeleri, Meşruiyet Araçları,
Aktörler ve Nedenler Bağlamında Tarihsel
Sosyolojik Bir Analiz

Elinizdeki kitap Osmanlı'dan Cumhuriyet'e taşra yönetim sistemini inşa eden reformların ardındaki aktörleri, öncelikle sosyoekonomik nedenler olmak üzere tüm belirleyici faktörleri, temel örgütlenme ilkelerini ve meşruiyet araçlarını anlamak amacıyla yazılmıştır. Bu nedenle yerelde yönetime katılan sivil ve yarı resmi statü grupları, özellikle para ekonomisine geçiş sürecini tetikleyen yüksek tağşiş (1584/85) sonrası erken modern dönemde ortaya çıkan yeni toplumsal ilişki ağları, reyanın artan vergi yükü, eşkıyalık, ekolojik gelişmeler, malikane sistemi, merkezi hukukun örf hukukunu domine etmesi, yerleşik monarşiye geçiş, kapı halkları ve kalemiyenin taşra yönetiminde yükselişi ve yerel ekonomik kaynakların bölüşümünde yaşanan rekabet-iş birliği taşra yönetim düzenlemelerine etkisi bakımından incelenmiştir. Ulaşılan tespitler mutlaka rakamsal verilerle desteklenmiştir.

18. yüzyıl taşra yönetim sisteminin yeni meşruiyet araçları üzerinden taşrayı merkeze bağlaması, ayanlığın güçlenmesiyle taşrada yerel meclislerin –oligarşik-yönetim merkezi haline gelmesi, müzakere ve uzlaşma kültürünün gelişmesi, transfer edilen politikalar bakımından reformların Batılı köklerinin mahiyeti, taşrada güç ve sermayenin birbirinden ayrılma/ma'sı, vergi direnişleri ve ayrılıkçı hareketlere karşı alınan tedbirlerin “modern” taşra yönetim reformlarına yansması araştırılmıştır. Vergi gelirini artırma ve yerel ekonomik kaynaklardan pay alma mücadelesinin, Osmanlı son döneminde ve erken Cumhuriyet dönemlerinde gerçekleşecek taşra yönetim reformlarını nasıl biçimlendirdiği sorusuna yanıt aranmıştır. Araştırmada 'klasik' kaynaklar yanında esasen nasihatname, sefaretname, layiha, hatıra, günlük, dönem makale ve eserleri ile sosyoekonomik gelişmeleri merkeze koyan çalışmalar gibi toplumun ve bireylerin gözünden anlatılar tercih edilmiştir. Bu sayede bugün mülki idare sistemi olarak adlandırdığımız Osmanlı/Türk taşra yönetim sistemini biçimlendiren kültürel kökler ortaya konmaya çalışılmıştır.

